

00:01-06

Utgåva 6

sv-SE

Produktinformation för räddningstjänst

Lastbilar och bussar

P-, G-, R- och K-, N- F-serierna

308 936

Innan du börjar läsa	4
Öppna fordonets frontlucka	5
Inte låsbar frontlucka	5
Låsbar frontlucka	5
Om fordonets frontlucka inte går att öppna	6
Motorns luftintag	8
Främre luftintag	8
Högt luftintag	9
Luftfjädring	10
Luftfjädrad hytt	10
Luftfjädring chassi	12
Säkring av hytten	14
Elsystem	15
Batteri	15
Batterifrånskiljare	16
Ledningsnät	18
Ta sig in i fordonet	19
Dörr	19
Vindruta och dörruta	21
Hyttens mått och vikt	22
Fordonets säkerhetsutrustning	24
Krockkudde	24
Bältesförsträckare	25
Justering av ratt	26
Justering med knapp	26
Justering med verktyg	26
Justering av stol	28
Hyttstomme	29
Vätskor i fordonet	30
Gasfordon	31
Fordonsgas	31
Gasfordonets komponenter i CNG	32
Gasfordonets komponenter i LNG	33
Riskhantering för gasfordon	34
Hybridfordon buss	38
Inbyggda säkerhetsanordningar	39
Släckningsrutiner	40
Gör fordonet spänningslöst	41
Hybridsystemets komponenter	43
Hybridsystemet	46

Kemikalieinformation hybridbatteri	50
Hybridfordon lastbil	51
Inbyggda säkerhetsanordningar	52
Släckningsrutiner	53
Gör fordonet spänningslöst	54
Hybridsystemets komponenter	56
Hybridsystemet	58
Kemikalieinformation hybridbatteri	62

Innan du börjar läsa

Innan du börjar läsa

Obs!

Kontrollera att detta är den senaste utgåvan av Scantias Produktinformation för räddningstjänst. Den senaste utgåvan finns på:

www.scania.com

Obs!

Informationen i Scantias Produktinformation för räddningstjänst gäller för fordon i P-, G- och R-serien som har beställts i det ordinarie ordersystemet.

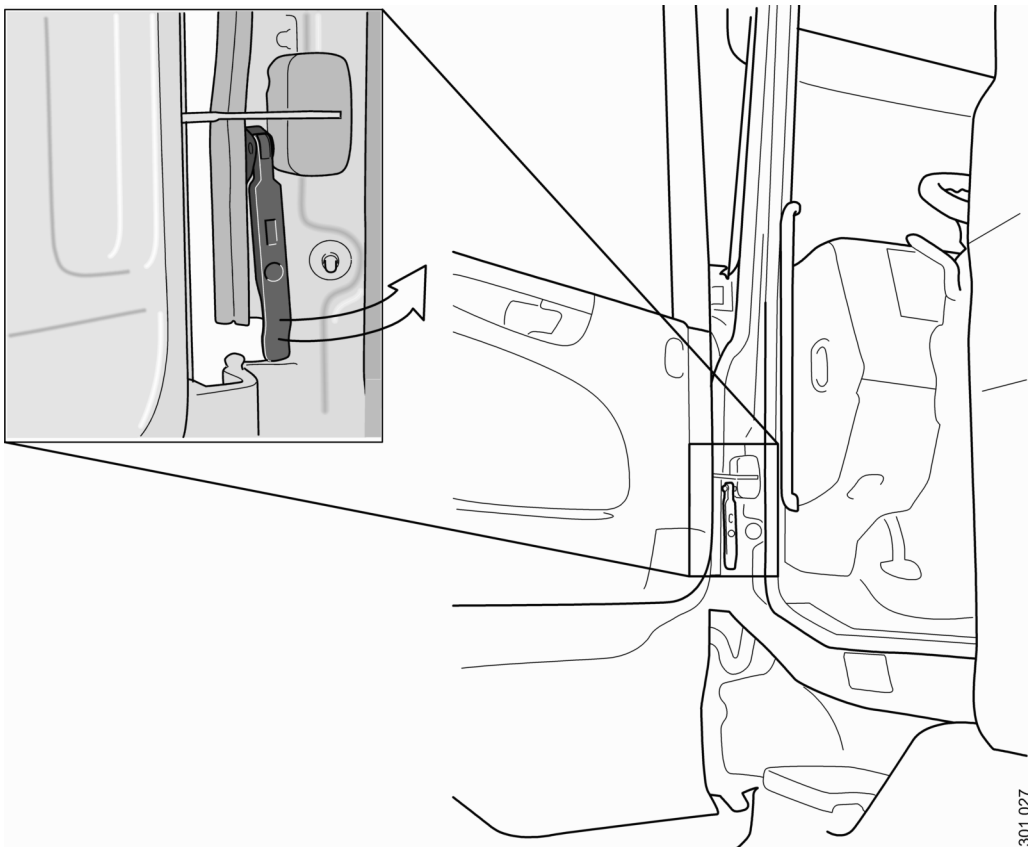
Öppna fordonets frontlucka

Inte låsbar frontlucka

Om frontluckan inte är låsbar öppnas den utifrån genom att rycka i frontluckans nederkant.

Låsbar frontlucka

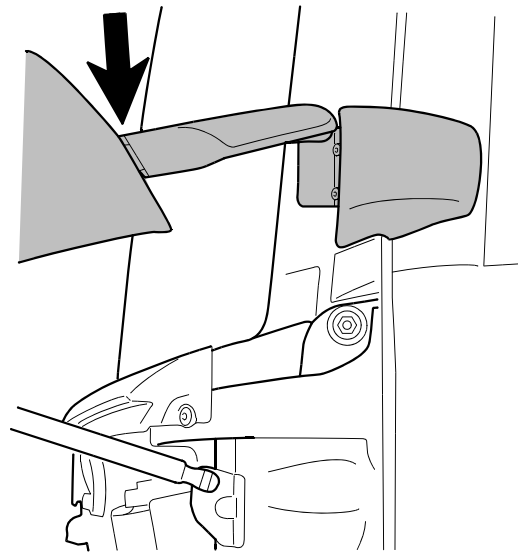
Om frontluckan är låsbar öppnas den med hjälp av ett handtag i dörrstolpen. Ta tag vid pilen och dra kraftigt uppåt. Om frontluckan sitter fast, be någon rycka i frontluckans nederkant samtidigt.

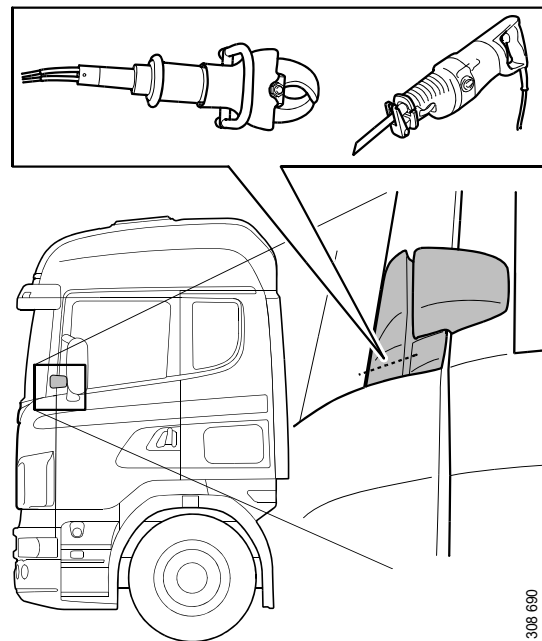
Om fordonets frontlucka inte går att öppna

Fordonets frontlucka är upphängd i gångled i dess övre del.

304 606

1. Klipp eller såga av gångleden på luckans vänstra och högra sida.

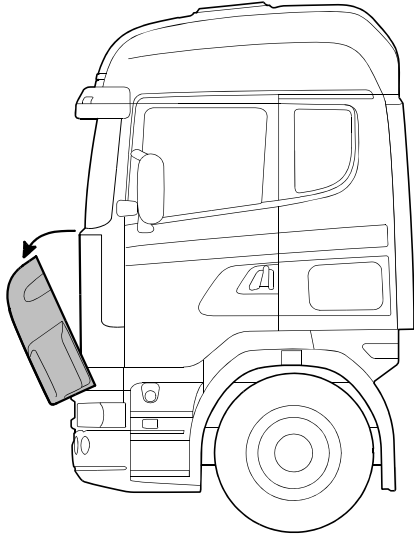

308 690

2. Vik ner luckan.

Öppna fordonets frontlucka

304 456

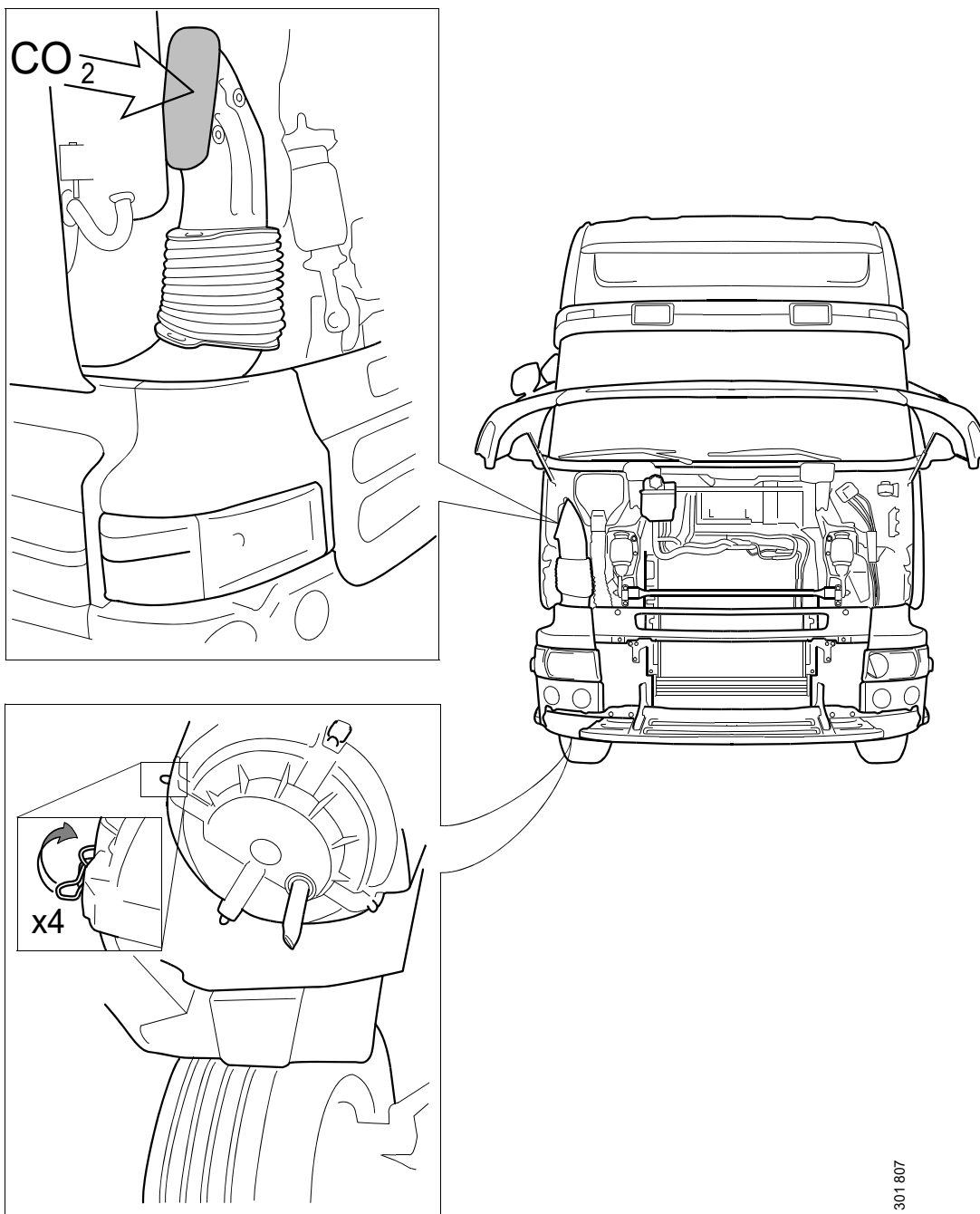

Motorns luftintag

Främre luftintag

Fordonets motor kan stängas av genom att spruta in koldioxid i luftintaget. Luftintaget går att komma åt med frontluckan öppen.

Luftintaget går också att komma åt från fordons undersida. Lossa först locket för att kunna spruta in koldioxid i luftintaget.

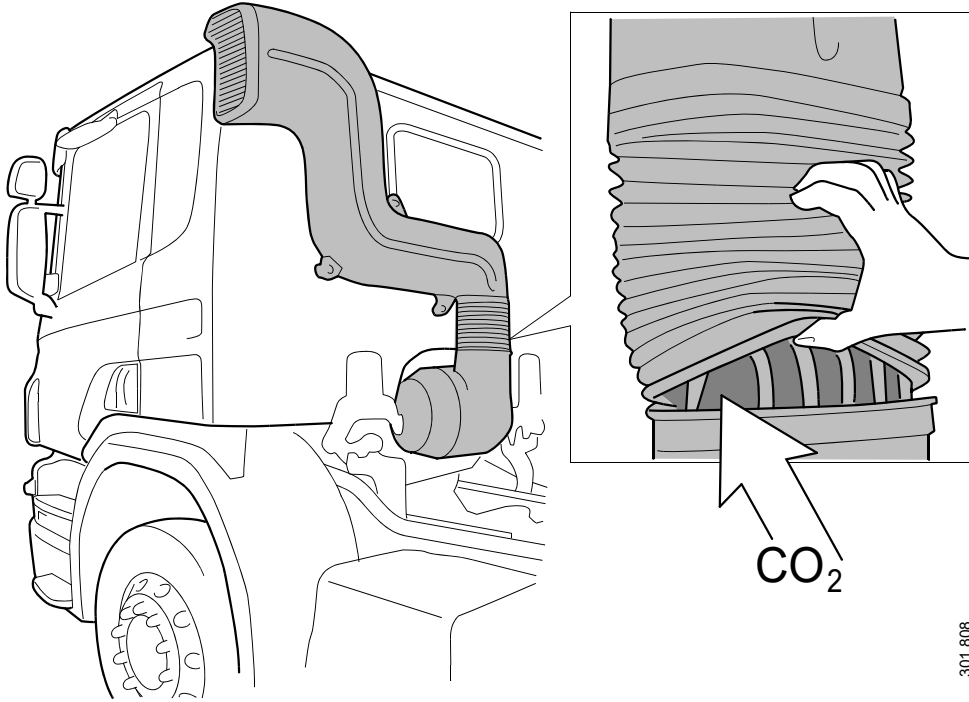

301807

Högt luftintag

På fordon med högt luftintag går luftintaget att komma åt bakom hytten.

301 808

Luftfjädring

Luftfjädrad hytt

På fordon med luftfjädrad hytt kan luften tömmas ur luftfjädringen för att stabilisera hytten.

VARNING!

Risk för hörselskada! Starka ljud uppstår när luften strömmar ur den avklippta slangen.

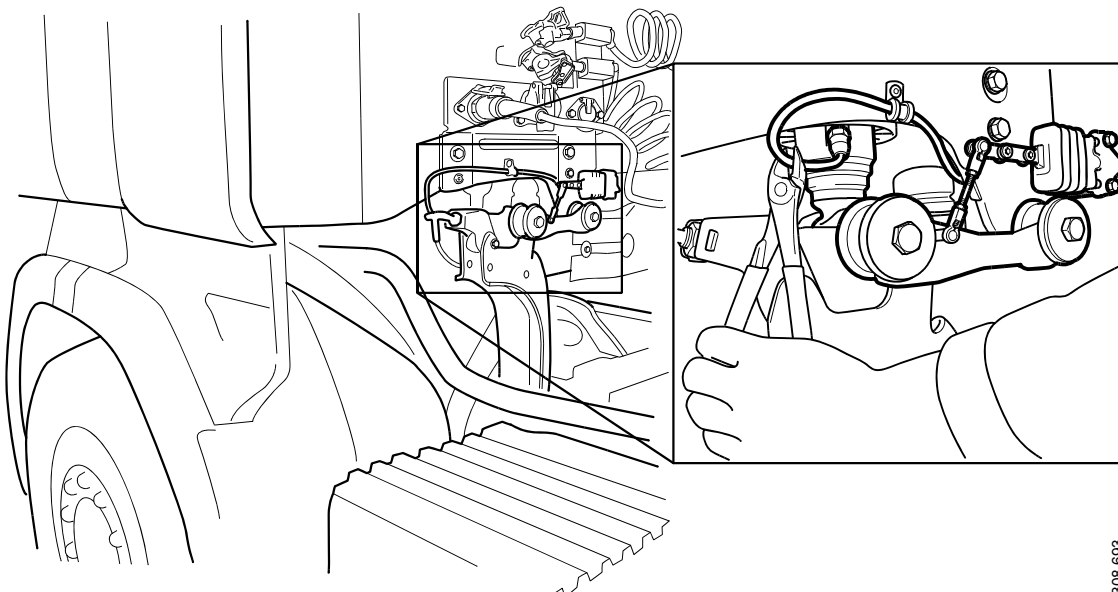

VARNING!

Risk för klämskada när hyttfjädringen töms!

Bakre hyttfjädring

- Klipp av luftslangen till bakre hyttfjädringen.

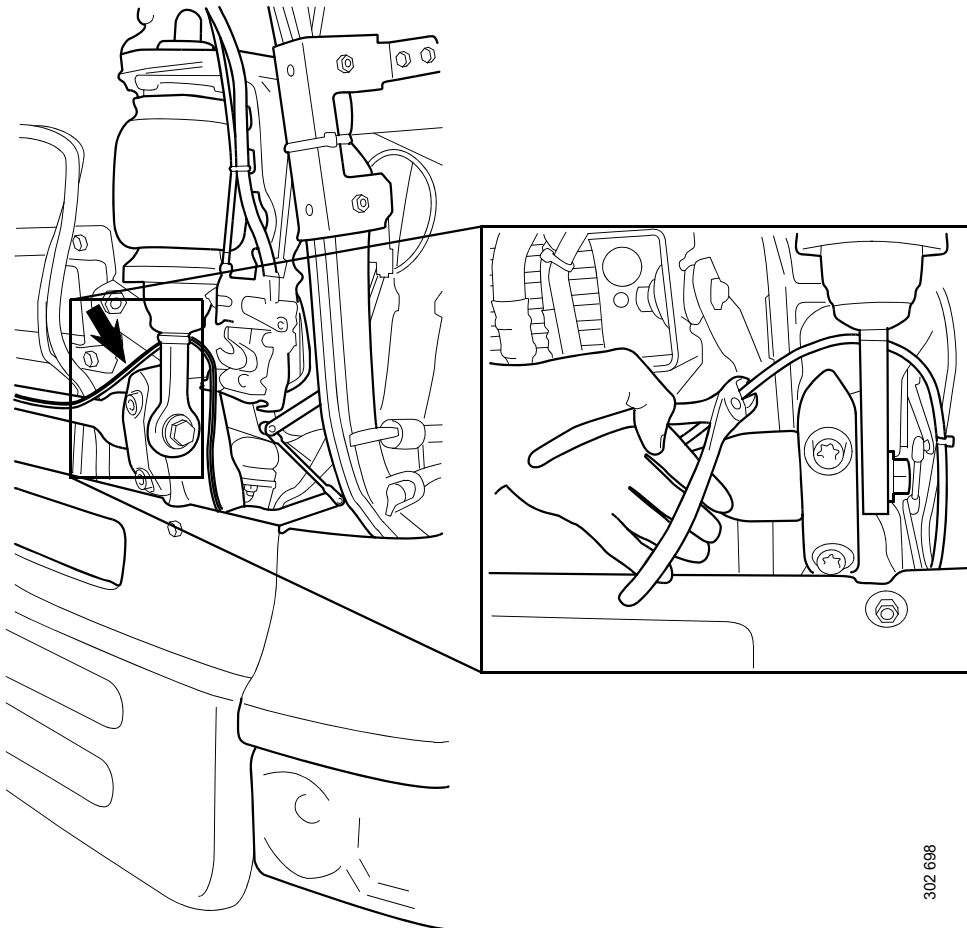

308 693

Främre hyttfjädring

- Klipp av luftslangen till främre hyttfjädringen.

302 698

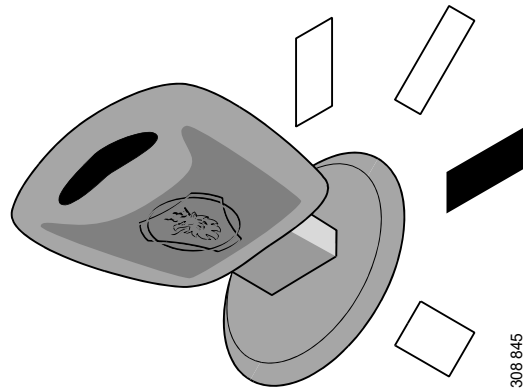

Luftfjädring chassi

Manöverenheten

Fordon med luftfjädrat chassi går att höja och sänka med manöverenheten. Höjning av chassi går att göra så länge det finns tryck i systemets tryckluftstankar.

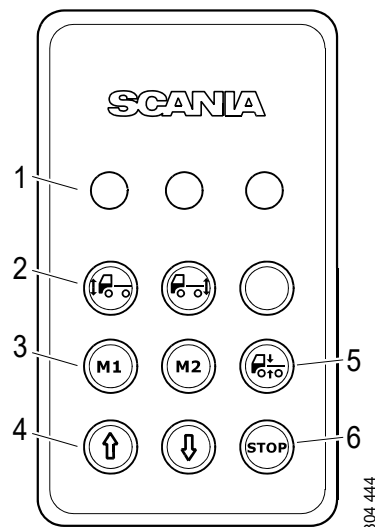
För att manöverenheten ska fungera krävs att startnyckeln står i körläge och att fordonets spänning inte är bruten.

Startnyckeln står i körläge.

Manöverenheten är placerad vid sidan om förarstolen.

1. Kontrollampor
2. Knappar för att välja axel.
3. Minnesknappar
4. Knappar för att ändra nivå.
5. Knapp för att återgå till normal nivå.
6. Stoppknapp

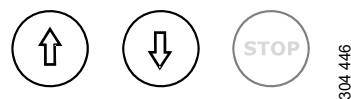
Välja axel

Tryck på knappen för den axel du vill ändra nivå på. Du kan också trycka på båda knapparna för att ändra båda axlarna samtidigt. När du valt en axel tänds motsvarande kontrollampa.

Ändra nivå

Håll ner knapparna för att höja eller sänka till önskad nivå. Släpp knappen för att avbryta.

Stoppknappen

Stoppknappen avbryter alltid pågående funktion. Tryck på stoppknappen om du skulle behöva avbryta t.ex. funktionen ”återgå till normal nivå” om något är i vägen.

Stoppknappen går alltid att använda som ett nödstopp också när manöverenheten inte är aktiv.

Säkring av hytten

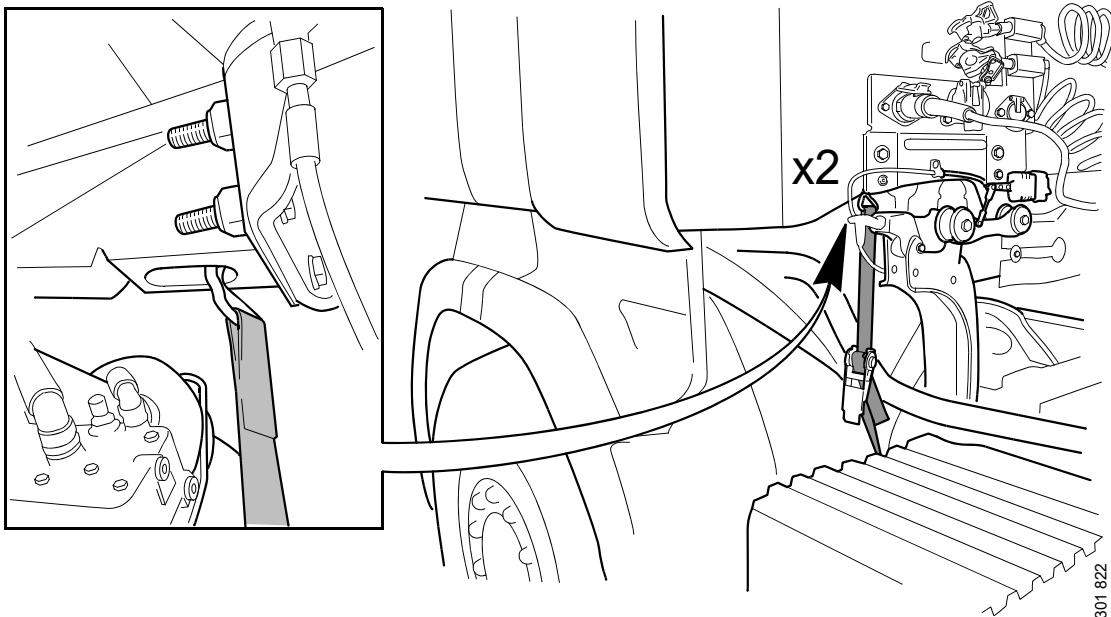
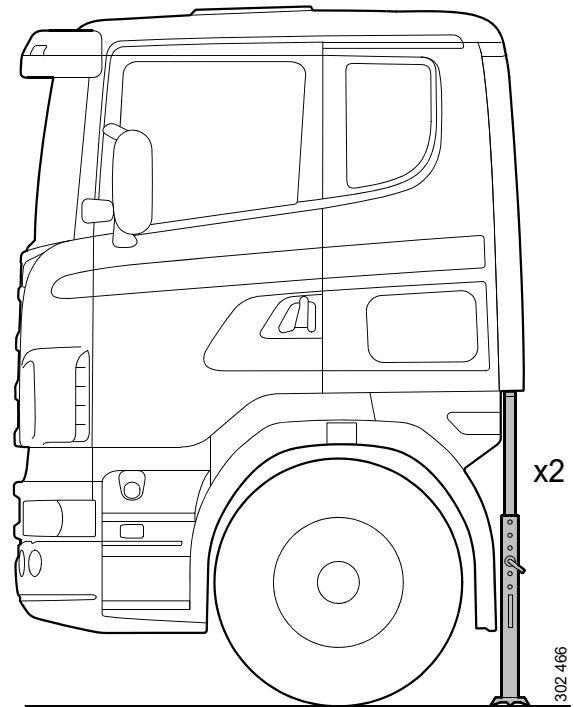
Stöttor på vardera sidan i hyttens bakkant hindrar hytten från att röra sig nedåt.

Genom att förankra hytten i ramen på vardera sidan hindras hytten från att röra sig uppåt. Fästena under hytten enligt bilden kan användas.

VARNING!

Se upp för hett avgassystem vid infästning på fordonets högra sida!

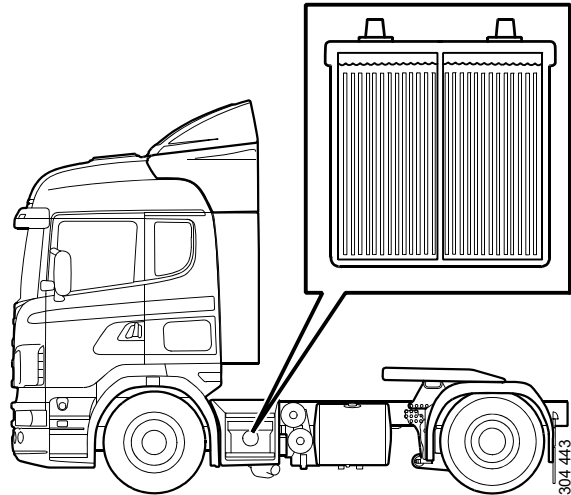

Elsystem

Batteri

Batterilådans placering varierar beroende på fordonets utrustning. Bilden visar en vanlig placering. Om fordonet saknar batterifrånskiljare måste batteriet kopplas bort för att bryta spänningen.

Vanlig placering av batteri

Batterifrånskiljare

Fordonet kan vara utrustat med en batterifrånskiljare. I de flesta fordon är endast färdskrivaren och fordonets larm spänningssatta när batterifrånskiljaren är aktiverad.

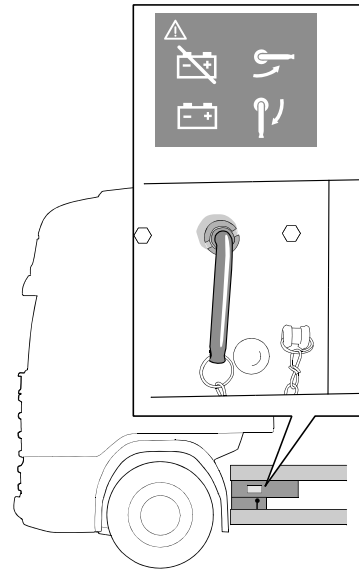
Beroende på hur fordonets påbyggnad är inkopplad, kan påbyggnaden vara spänningssatt även när batterifrånskiljaren är aktiverad.

Fordon med batterier bak är utrustade med ett hjälpstartuttag som är spänningssatt även när batterifrånskiljaren är aktiverad.

Beroende på fordonets utrustning kan batterifrånskiljaren aktiveras på olika sätt. Batterifrånskiljaren kan aktiveras med batterifrånskiljarhandtaget, en yttre strömställare eller en strömställare i instrumentpanelen.

Batterifrånskiljarhandtag

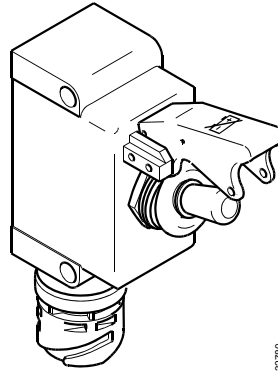
Batterifrånskiljarhandtaget är placerat vid batterilådan.

Batterifrånskiljarhandtag

Yttre strömställare för batterifrånskiljare

Fordonet kan vara utrustat med en yttre strömställare för batterifrånskiljare istället för ett batterifrånskiljarhandtag. Den yttre strömställaren för batterifrånskiljare är placerad bakom hytten på fordonets vänstra sida.

Yttre strömställare för batterifrånskiljare

Strömställare för batterifrånskiljare i instrumentpanelen

En del fordon är också utrustade med strömställare för batterifrånskiljare i instrumentpanelen. Det gäller till exempel ADR-anpassade fordon.

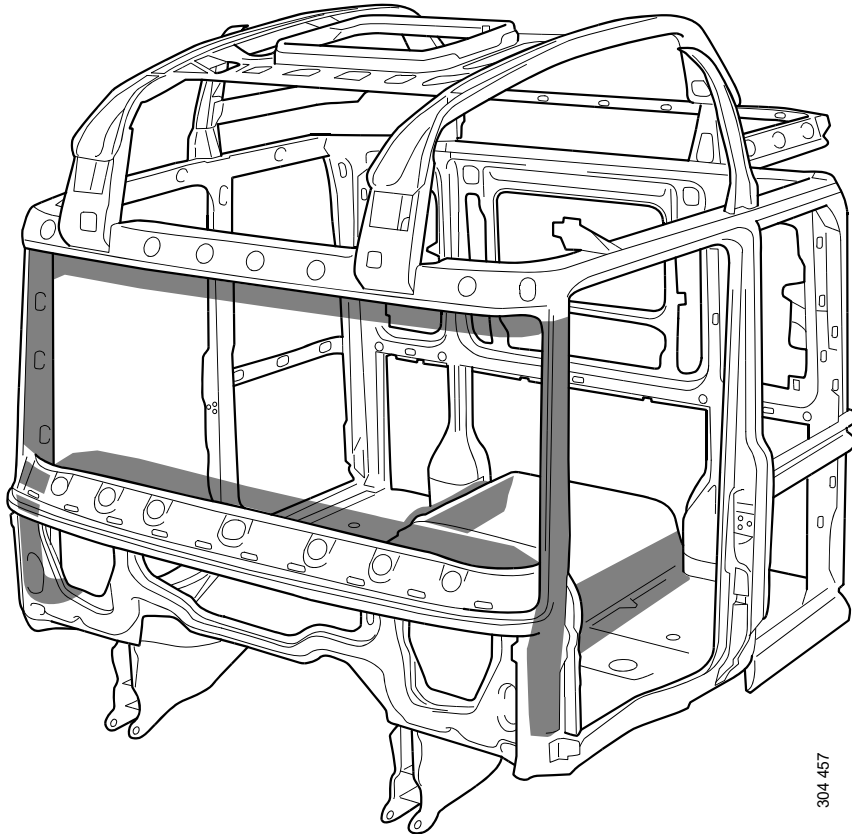

Strömställare för batterifrånskiljare i instrumentpanelen

Ledningsnät

Bilden visar dragningen i hytten av de största ledningsnäten.

Ta sig in i fordonet

Ta sig in i fordonet

Dörr

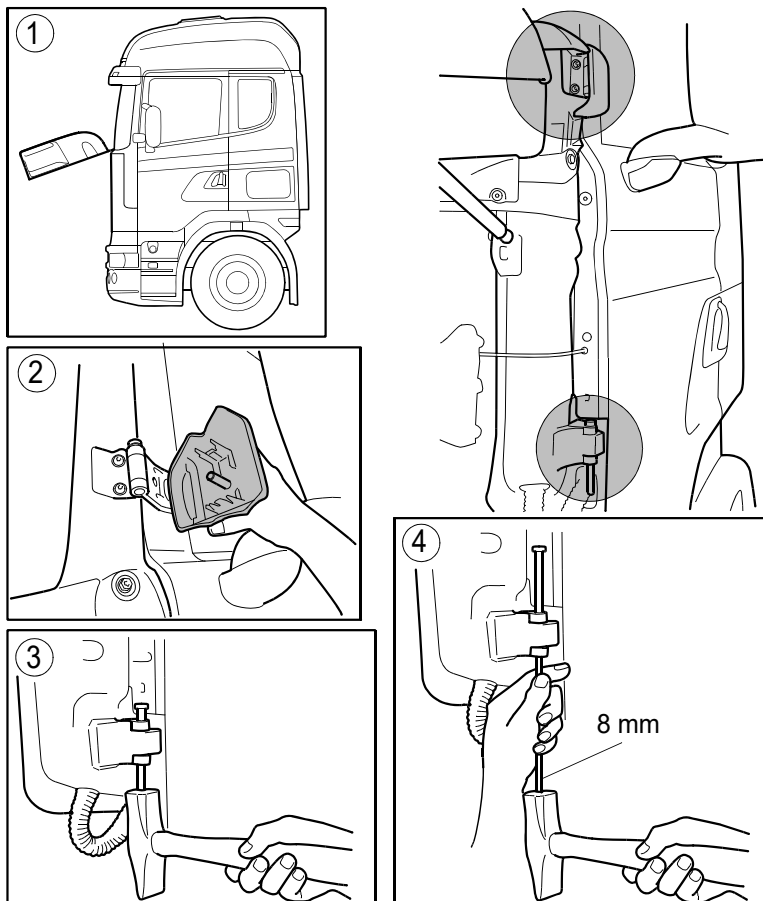
Dörren kan lossas från hytten genom att slå ur sprintarna i gångleden.

WARNING!

Dörren kan väga upp till 60 kg!

1. Öppna frontluckan för att komma åt gångleden.
2. Ta bort plastkåpan på den övre gångleden
3. Knacka upp de båda gångledens sprintar.
4. Använd ett dorn för att få upp sprinten den sista biten.

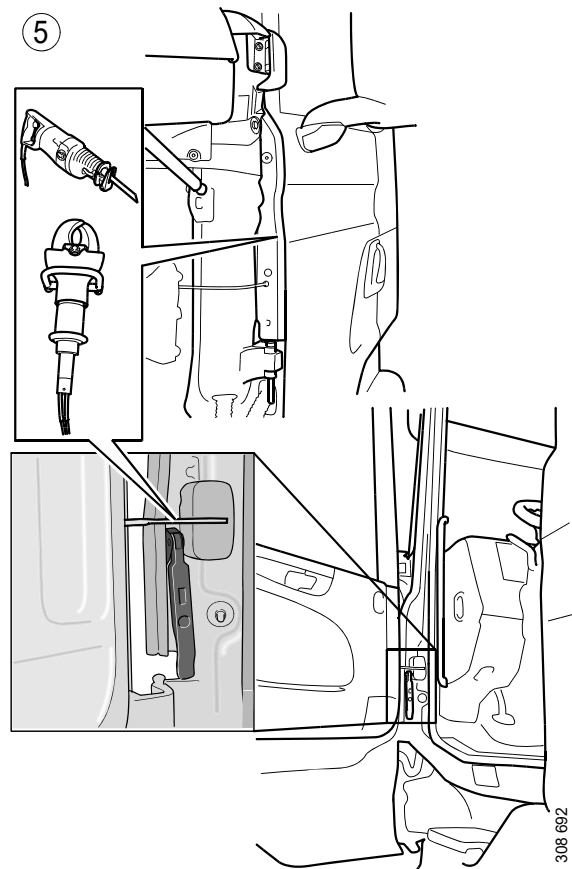

308 627

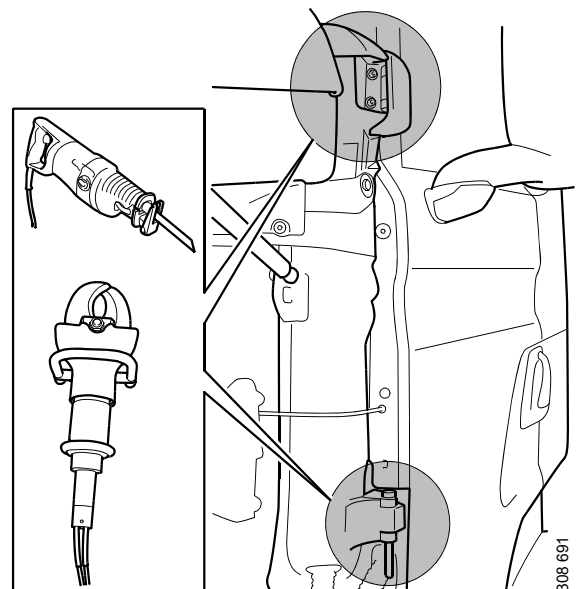

Ta sig in i fordonet

5. När dörren lossats vid gångleden måste dörrstoppet kapas för att dörren ska kunna lossas från hytten.

Alternativt kan ett klippverktyg eller en tigersåg användas för att kapa gångleden.

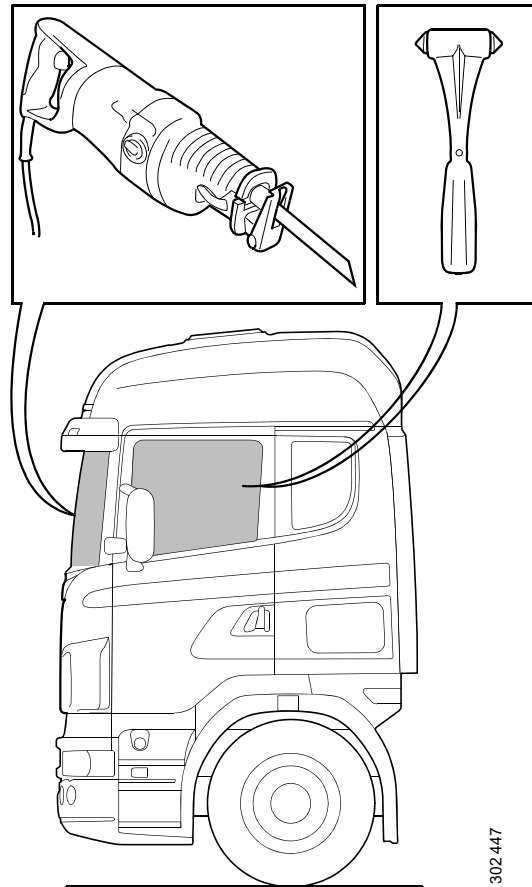

Vindruta och dörruta

Vindrutan är laminerad och limmad mot hyttstommen. Använd till exempel en tigersåg för att såga igenom vindrutan.

Dörrutan består av enkelt eller dubbelt glas och är inte laminerad. Använd till exempel en nödhammare för att krossa dörrutan.

302447

Hyttens mått och vikt

De yttre måtten från marken varierar beroende på hyttyp, takhöjd, val av fjädringstyp, last och inställningar.

Hytten kan väga upp till 1 200 kg.

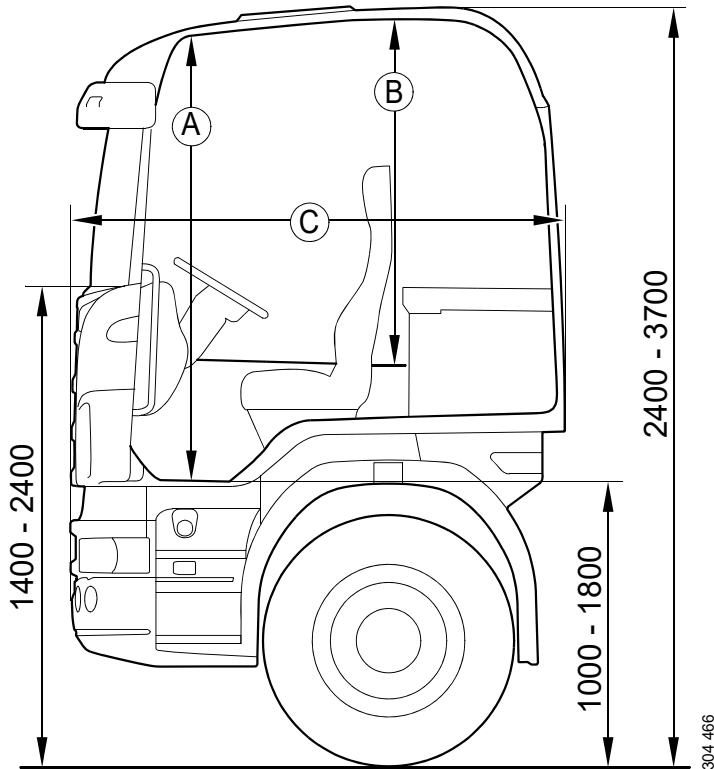

Table 1: Måtten A och B (mm)

	Low	Normal	Highline	Topline
P	A=1 500, B=1 170	A=1 670 B=1 390	A=1 910 B=1 590	
G	A=1 500 B=1 320	A=1 700 B=1 530	A=1 910 B=1 740	
R	A=1 500 B=1 480	A=1 700 b=1 690	A=1 910 B=1 900	A=2 230 B=2 220

Table 2: Måttet C (mm)

Hyttyp	
14	C=1 710
16	C=1 990
19	C=2 260

Fordonets säkerhetsutrustning

Krockkudde

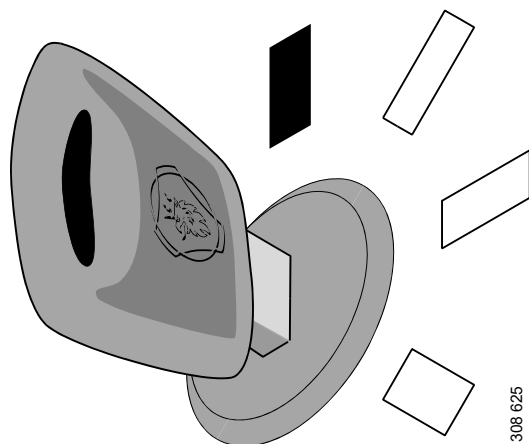
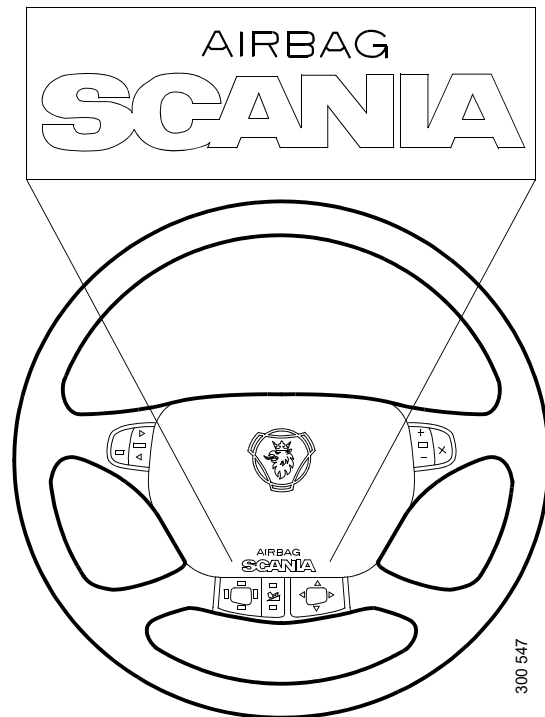

VARNING!

Krockkudden innehåller explosiva ämnen!

Om fordonet är utrustat med krockkudde på förarsidan är detta angivet med texten AIRBAG på ratten. Passagerarsidan är aldrig utrustad med krockkudde.

När fordonets startnyckel står i låsläge, eller när fordonets spänning är bruten, är krockkudden avaktiverad.

Startnyckeln står i låsläge.

Bältesförsträckare

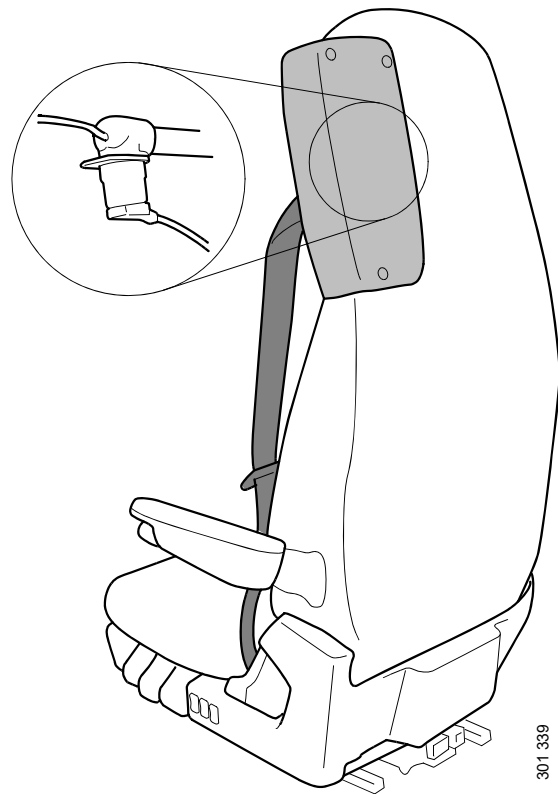
VARNING!

Bältesförsträckaren innehåller explosiva ämnen!

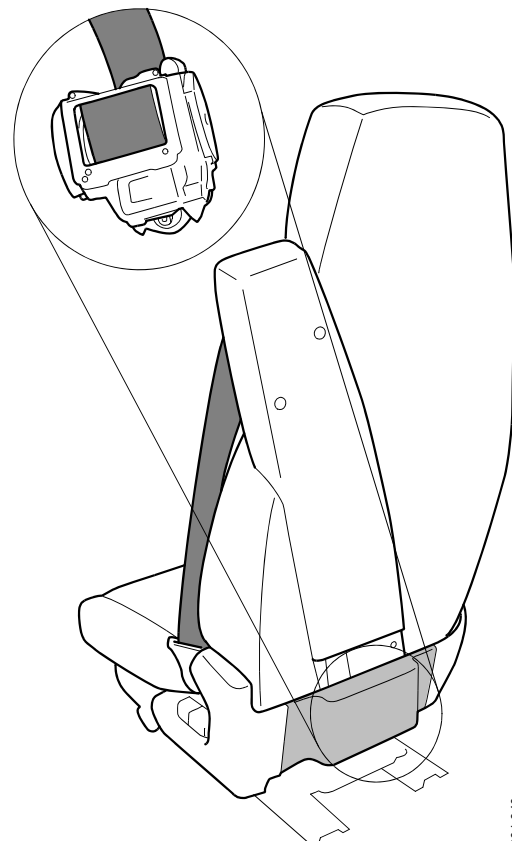
Bältesförsträckare kan finnas på förarstolen och på passagerarstolen. Om fordonet är utrustat med krockkudde finns alltid bältesförsträckare på förarstolen.

När fordonets startnyckel står i låsläge, eller när fordonets spänning är bruten, är bältesförsträckaren avaktiverad.

Bältesförsträckaren är placerad enligt bilderna på de 2 stolsmodellerna som är utrustade med bältesförsträckare.

301 339

301 340

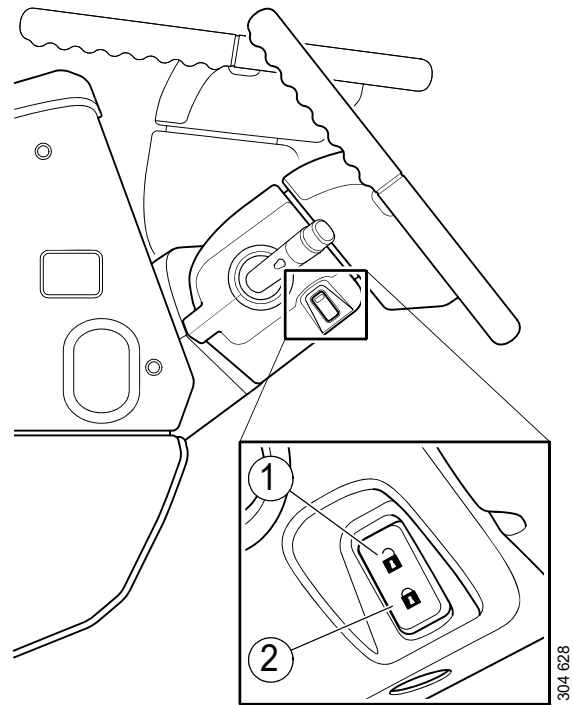
Justering av ratt

Justering med knapp

Gör så här för att justera höjd och vinkel:

Tryck på knappen vid (1). Under några sekunder kan du då justera höjd och vinkel. Tryck på knappen vid (2) för att låsa inställningen.

Inställningarna låses också automatiskt efter några sekunder.

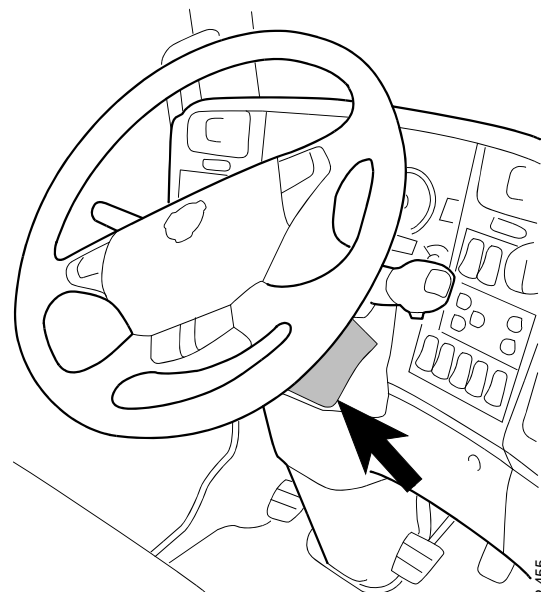

304 628

Justering med verktyg

Om justeringen av ratten inte fungerar med knappen går ratten att justera med verktyg.

1. Ta bort plastkåpan under ratten.

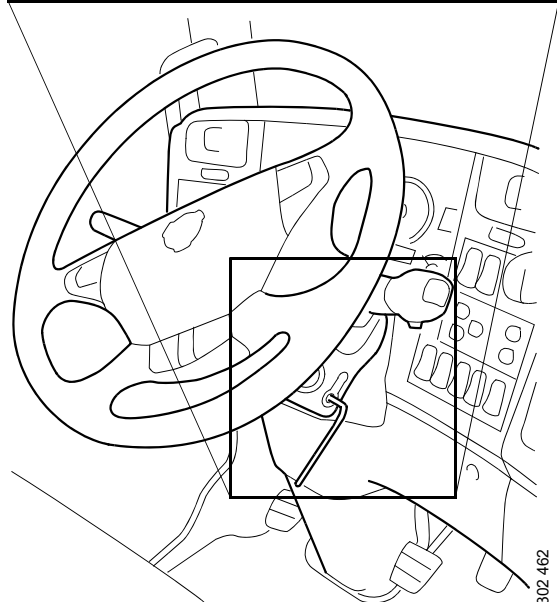
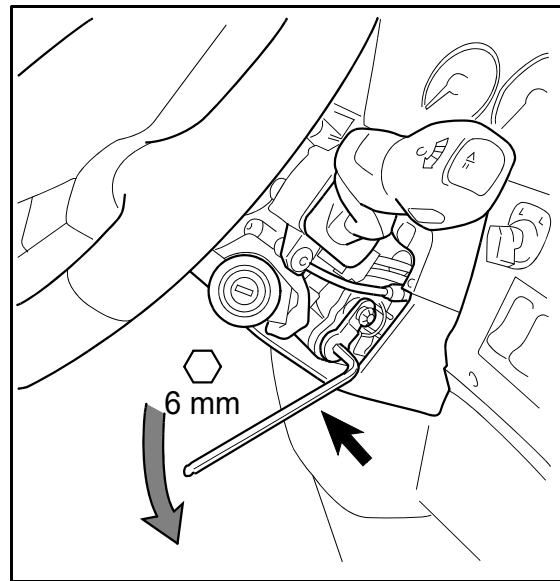

302 455

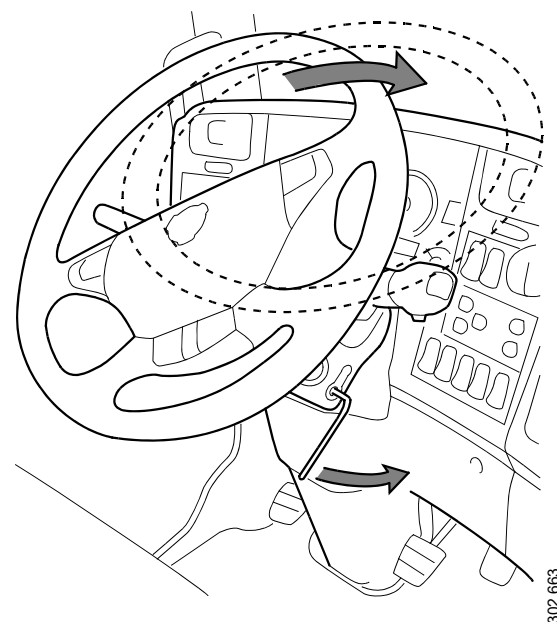

Justering av ratt

2. Sätt dit och vrid insexnyckeln enligt bilden.

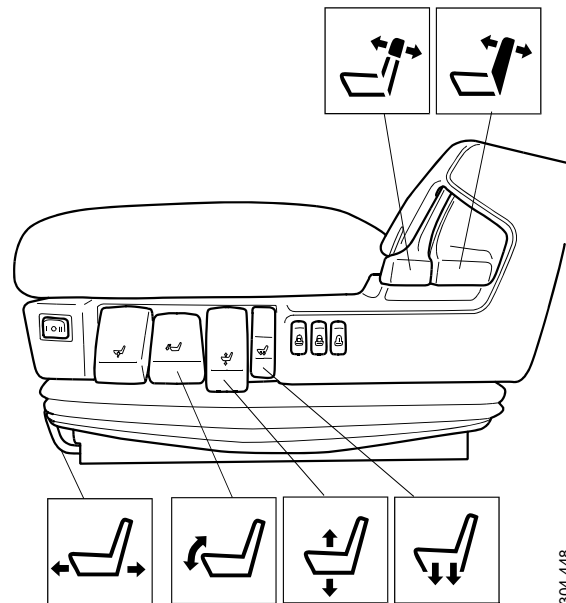
3. Håll kvar insexnyckeln i vridet läge och justera ratten till önskat läge.

Justering av stol

Möjligheten att justera stolen beror på stolstyp.
Bilden visar ett exempel.

Obs!

Reglaget för snabbsänkning av stolen sänker snabbt stolen och tömmer systemet på luft. Det kan innebära att stolen inte går att justera efter att reglaget använts.

Reglaget för snabbsänkning av stolen.

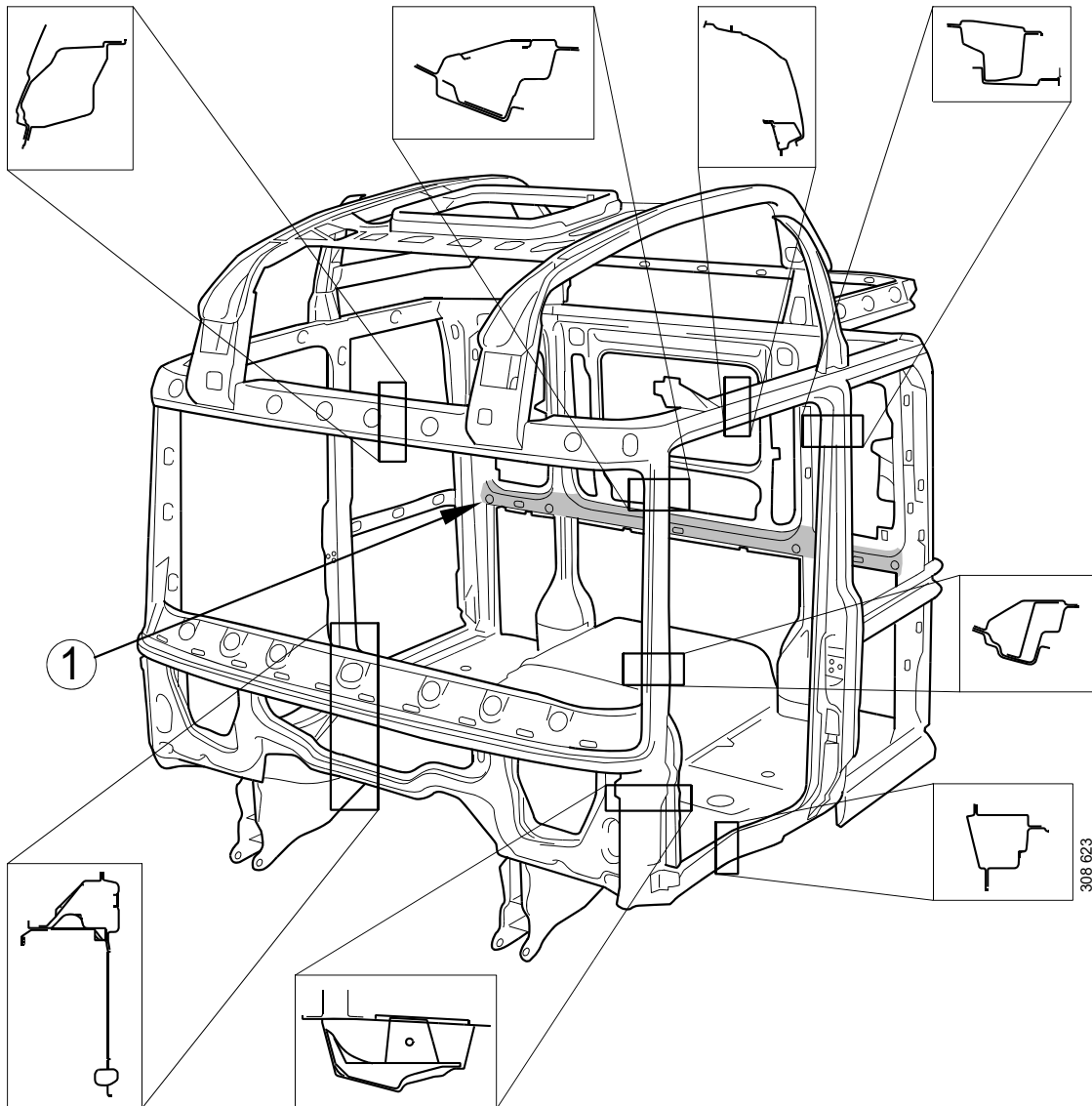
VARNING!

Risk för hörselskada! Starka ljud uppstår när luften strömmar ur den avklippta eller bortkopplade slangen.

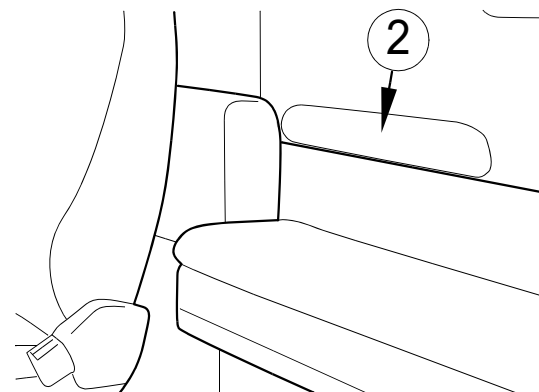
Snabbsänkning av stolen och tömning av systemet på luft kan också ske genom att luftslangen på stolens baksida lossas eller klipps av.

Hyttstomme

Bilden visar vilka profiler hyttstommen är uppbyggd av. Alla balkar i hyttstommen är möjliga att klippa med klippverktyg. Mittbalken på hyttens bakvägg (1) är markerad på bilden. Den kan lokaliseras i höjddled inifrån hytten genom att väggpanelens utbuktning (2) ligger i samma höjd.

301 836

Vätskor i fordonet

VARNING!

Bränslet i bränsletank, bränslerör och bränsleslangar kan vara 70 grader varmt!

Följande vätskor och volymer kan finnas i fordonet:

1. Kylvätska: 80 liter

2. Spolarvätska: 16 liter

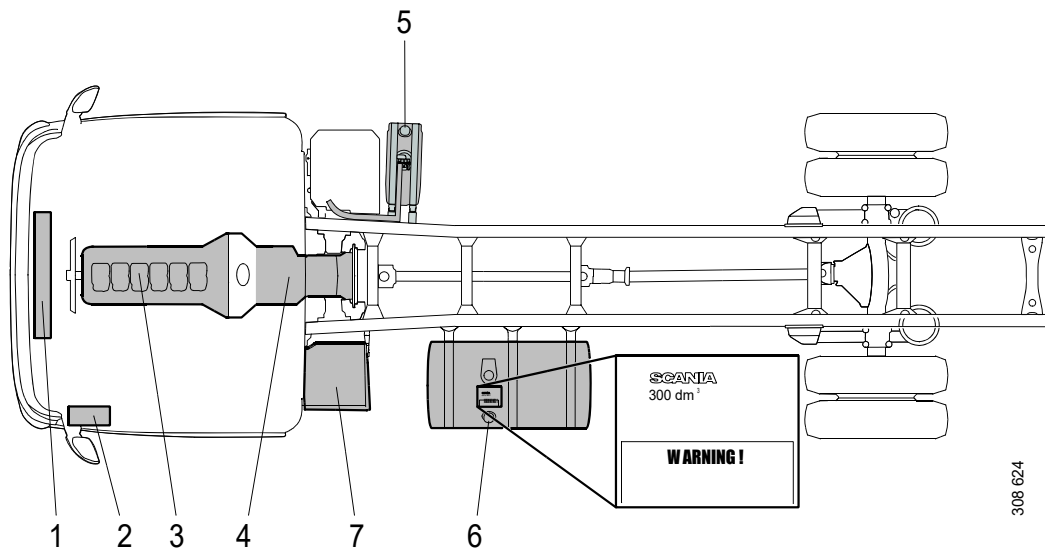
3. Motorolja: 47 liter

4. Transmissionsolja: 80 liter

5. AdBlue: 75 liter. AdBlue är en lösning av urea och vatten som tillsätts avgaserna innan katalysatorn i motor med SCR-system. Syftet är att minska utsläppen av kväveoxider.

6. Bränsle: Volymen anges på fordonets bränsletankar.

7. Batterisyra

308 624

Gasfordon

Fordonsgas

Fordonsgas som används i Scantias gasfordon är biogas, naturgas, eller en blandning av dessa.

Fordonsgas består till största delen av metan och har en metanhalt på 75-97 %. Metan är en mycket brandfarlig gas och har explosionsgränser vid 5-16 % inblandning i luft. Gasen självantänder vid en temperatur av 595 °C.

Fordonsgas är i grunden färg- och luktlös. Trycksatt fordonsgas, CNG har ofta en inblandning av luktämnen för att läckage ska kunna upptäckas. Flytande fordonsgas, LNG, har inget tillsatt luktämne, men stora läckage syns som dimma eftersom vatten i luften kondenserar när den kyls ner av gasen.

Metangas är lättare än luft och stiger därför vid eventuellt läckage. Det bör tas hänsyn till vid läckage som uppstår t.ex. inomhus eller i en tunnel. Gasen kan i slutna utrymmen orsaka kvävning. Flytande och kall metangas är tyngre än luft och kan vid läckage rinna ner i lågpunkter. Sörj därför för god ventilation.

Skylt

Gasfordon är på flera ställen märkta med en rombformad symbol med texten CNG eller LNG.

Trycksatt fordonsgas CNG

CNG står för Compressed Natural Gas, trycksatt naturgas. Gastankpaketen består av ett antal gastankar som sitter ihop. En fulltankad lastbil kan innehålla upp till 150 kg bränsle. En fulltankad buss kan innehålla upp till 290 kg bränsle.

Trycket i gastanken och bränslesystemet kan vara över 230 bar i samband med tankning.

Grön symbol för trycksatt fordonsgas, CNG

Flytande fordonsgas LNG

LNG står för Liquefied Natural Gas, flytande naturgas. Bränslet är nedkyllt till -130 grader och består då av flytande och gasformig metan. Läckande LNG kokar och expanderar till 600 gånger den flytande volymen vid normalt tryck. Ett fulltankat fordon kan innehålla upp till 180 kg bränsle.

Bränslet förvaras trycksatt i tankarna med 10 bar (g). Trycket i tankarna och gasledningarna kan variera upp till som mest 16 bar under förutsättning att säkerhetsventilerna är hela.

Gasfordonets komponenter i CNG

Utförande på gastankar och ventiler varierar beroende på tillverkare.

Gastankpaket

Vanliga placeringar av gastankpaketen:

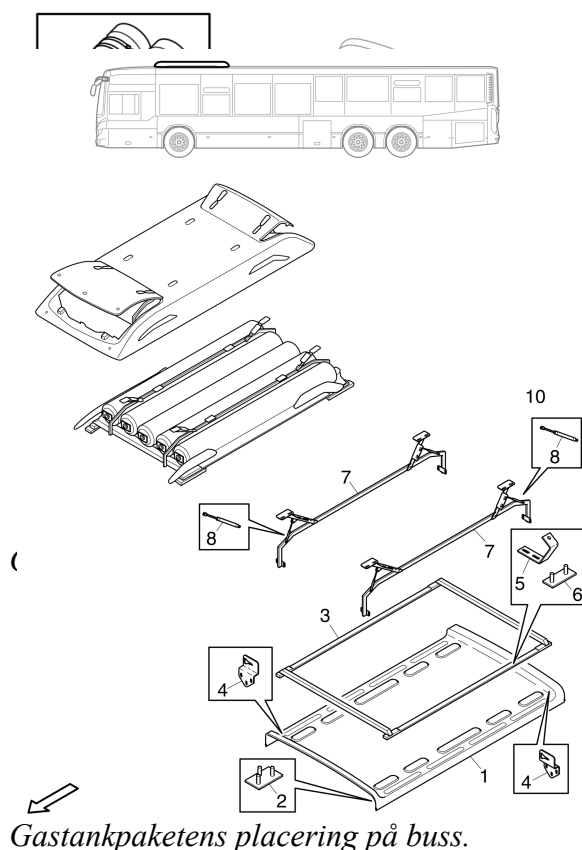
- På lastbilar är gastankpaketen placerade på ramen.
- På bussar är gastankpaketet placerat på taket.

Gastankarna kan finnas i 2 utföranden: antingen i stål eller i komposit. Varje gastank i gastankpaketen är utrustad med en magnetventil, avstängningsventil och rörbrottsventil.

401 816

Grön symbol för flytande fordonsgas, LNG

397 239

Obs!

Om ytterhöljet skadas på komposittankar så försvagas konstruktionen vilket på sikt kan leda till att gastanken brister.

Gasledningar

Gasledningarna är på lastbilar dragna längs ramen och mellan tankpaketen.

På bussar är gasledningarna dragna i karossen från taket till motorrum och påfyllningsnipplar.

Säkerhetsventiler

Obs!

Magnetventilerna är endast öppna när motorn är igång.

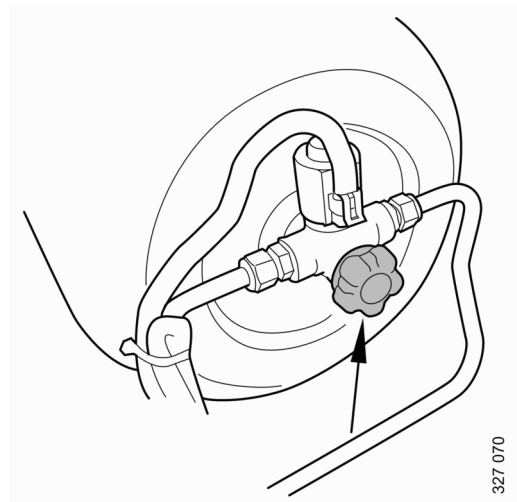
Gastankarna är försedda med en eller flera temperaturkänsliga säkringar. Ståltankar har även trycksäkringar. Det finns även en rörbrottsventil som stryker flödet från tanken om trycket blir stort läckage från en ledning. Om trycket överstiger 11 bar på lågtryckssidan öppnas även en säkerhetsventil i tryckregulatorn.

På lastbil sitter säkerhetsventilerna bak på gastankarna riktade snett inåt och snett bakåt under lastbilen.

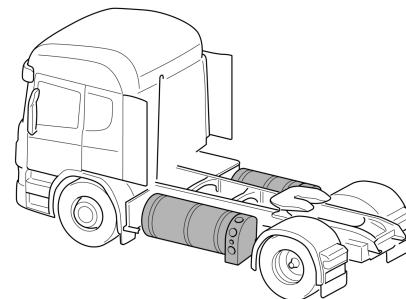
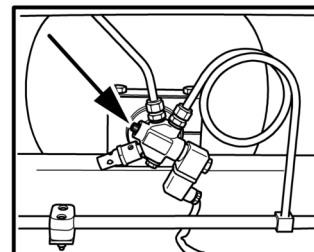
På bussar sitter säkerhetsventilerna på taket, riktade uppåt. Normalt sitter det en ventil i varje ände på tankarna. Om de är långa kan det även finnas en ventil på mitten av tanken.

Gasfordonets komponenter i LNG

Utförande på gastankar och ventiler varierar beroende på tillverkare.

Gastubens avstängningsventil på buss och lastbil

Gastankans avplacering på lastbil/buss

Gastankar

Vanliga placeringar av gastankarna:

- På bussar är gastanken placerad i lastutrymmet.
- På lastbilar är gastanken placerad på ramen.

Gastankarna är av stål.

Trycket i tanken avläses på en manometer som är placerad på sidan av tanken.

Gastankarna är utrustade med en magnetventil, avstängningsventil, rörbrottsventil, och tryckaktiverade säkerhetsventiler.

Gasledningar

Gasledningarna på lastbilar är dragna längs ramen och mellan tankarna.

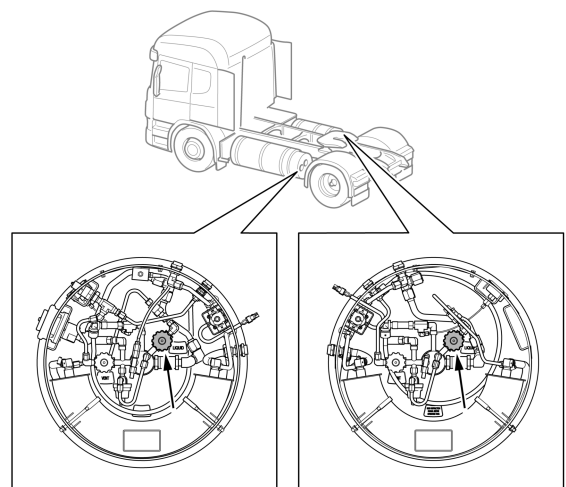
Säkerhetsventiler

Obs!

Magnetventilerna är endast öppna när motorn är igång.

Varje tank är utrustad med två övertryckventiler i den bakre delen. Dessa löser ut vid 16 bar och 24 bar. Säkerhetsventilerna är riktade snett inåt och snett bakåt under lastbilen.

Det finns ingen manuell avstängningsventil på gaspanelen, men däremot finns det en manuell kran på respektive tank. Det finns en rörbrottsventil som stryker flödet från tanken om det blir stort läckage från en ledning. Om trycket överstiger 12 bar på lågtryckssidan öppnas även en säkerhetsventil i tryckregulatorn.

Avstängningskran.

Riskhantering för gasfordon

Området ska alltid utrymmas vid brand, läckage eller fordon med skadad gastank.

På grund av explosionsrisk och kvävningsrisk måste gasfordon förklaras gasfria innan de tas in inomhus. Om en gasläcka uppstår kommer

gasen att stängas in vilket bidrar till en osäker miljö.

Explosion

CNG

Explosionsrisken är mycket liten. Temperatursäkringar löser ut automatiskt vid 110 °C för att undvika explosion. Om fordonet är utrustat med trycksäkring löser den ut vid 340 bar. Sprängtrycket är 450 bar för ståltankar och 470 bar för komposittankar.

LNG

Explosionsrisken är mycket liten. Tryckventiler löser ut vid 16 bar och 24 bar.

Skadad gastank

Utrym alltid området runt ett fordon med skadad gastank.

Fordonsgas expanderar med temperaturen och det är därför viktigt att sänka trycket i en skadad gastank. En skadad gastank kan klara trycket just för tillfället, men om trycket höjs av t.ex. solvärme kan gastanken brista. Försök därför på ett säkert sätt att sänka trycket i en skadad gastank genom att skjuta hål i tanken från ett säkert avstånd.

Obs!

Trycket som visas på en manometer är trycket i rörsystemet. Gastankarna har magnetventiler som stängs när strömmen bryts. Betrakta därför alltid tanken som gasfylld även om manometern visar 0 bar.

Läckage

VARNING!

Avlägsna alla antändningskällor i närheten av gasläckaget under evakueringen.

VARNING!

Gasen kan i slutna utrymmen orsaka kvävning.

VARNING!

Flytande fordonsgas, LNG, är mycket kall.
Läckage kan leda till personskada.

Om ett högfrekvent högt vinande ljud hörs indikerar det att gassystemet har ett läckage.

Gasläckage från trycksatt fordonsgas CNG kan också identifieras med en frän lukt om gasen har en luktämnesinblandning.

Stora läckage av flytande fordonsgas, LNG, kan ses som en dimma eftersom den kalla gasen får vatten i luften att kondensera.

Om gasläckage identifierats ska platsen utrymmas tills inget ljud hörs, ingen dimma syns och ingen lukt känns.

Trycksatt fordonsgas, CNG, är lättare än luft och stiger därför vid eventuellt läckage. Ta hänsyn till det om läckage uppstår t.ex. inomhus eller i en tunnel.

Flytande fordonsgas, LNG, är initialt tyngre än luft eftersom den är nedkyld. Den stiger med ökande temperatur.

Brand

Om brand uppstår ska man om möjligt strypa gastillförseln genom att stänga av de manuella avstängningskranarna. Därefter ska området runt fordonet utrymmas. Upprätta en avspärrning med minst 300 m radie runt fordonet. Först därefter kan brandsläckningsåtgärder göras om det kan utföras på ett säkert sätt. Vänta i annat fall ut att gasen har brunnit upp.

Vatten eller koldioxid ska aldrig användas vid släckning av LNG-fordon. Det kan leda till ett våldsamt brandförlopp eller i värsta fall explosion. Använd istället pulverbrandsläckare.

Gasfordon

Kyl inte de temperaturkänsliga säkringarna på CNG-tankar, eftersom det kan få säkerhetsventilerna att stänga eller inte öppna. Det kan leda till ett våldsamt brandförlopp eller i värsta fall explosion.

VARNING!

Undvik att kyla tankarna eller spruta vatten på elden. Det leder till våldsammare brand.

VARNING!

Säkerhetsventilen löser ut vid onormalt förhöjda temperaturer eller tryck, för att undvika explosion. Det ger en riktad eldkvast på 10-tals meter. Evakuera området i säkerhetsventilens riktning.

Obs!

Använd pulverbrandsläckare.

Hybridfordon buss

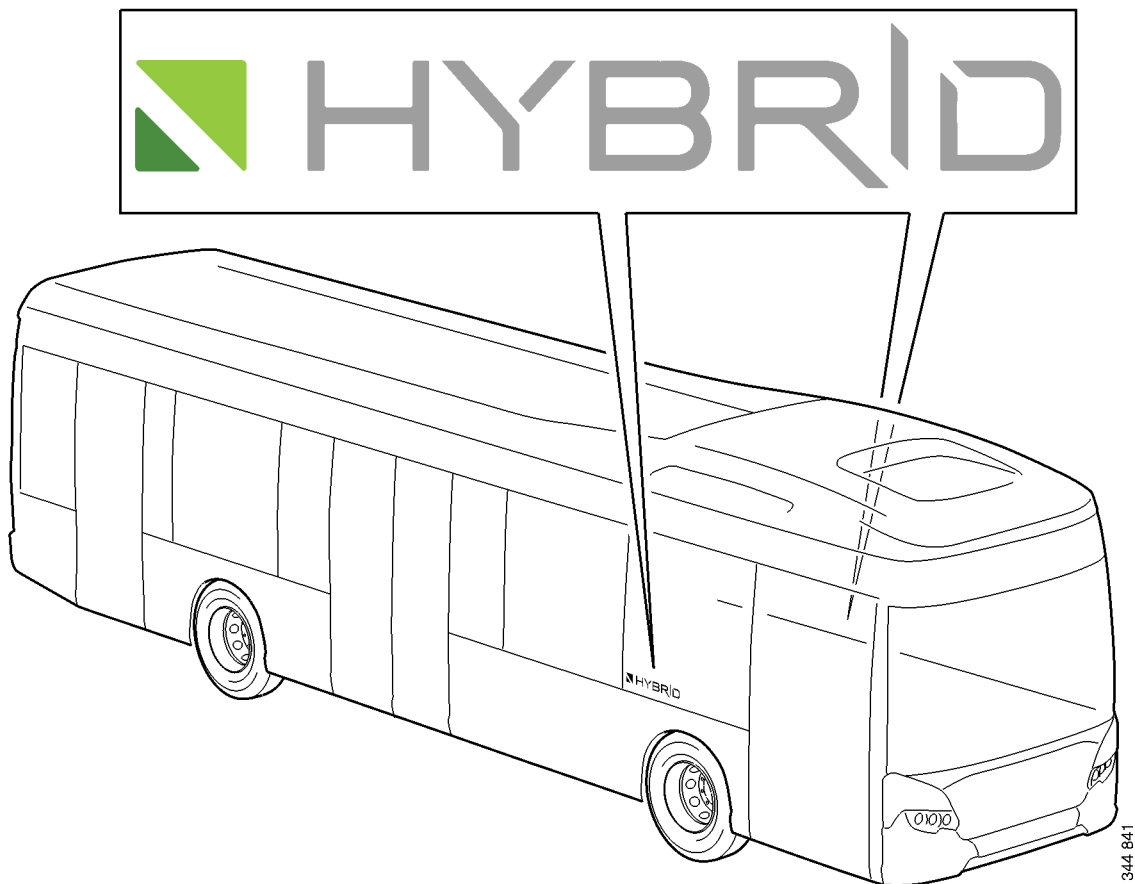

VARNING!

Använd ögonskydd och gummihandskar klassificerade för 1 000 V vid arbete där det finns risk för att komma i kontakt med klass B-spänning.

Hybridsystemet drivs med klass B-spänning (650 V), se definition nedan.

Klass A-spänning	Klass B-spänning
0 V – 60 V DC	60 V – 1 500 V DC
0 V – 30 V AC	30 V – 1 000 V AC

Inbyggda säkerhetsanordningar

Hybridsystemet har följande inbyggda säkerhetsanordningar:

- Hybridsystemets ledningsnät för klass B-spänning (650 V) är orange. Ledningsnätet för klass B-spänning (650 V) är isolerat från chassits jord. Detta innebär att det krävs kontakt med båda ledarna för att det ska finnas risk för personskada.
- De komponenter i hybridsystemet där det finns risk för elfara är försedda med varningsskyltar som varnar för klass B-spänning (650 V).
- Hybridsystemet kontrollerar batteriets temperatur, spänning, strömstyrka och elektriska isoleringsnivå. Hybridsystemet kopplar ifrån batteriet och gör ledningsnätet spänningslöst om resultatet avviker.
- Hybridsystemets spänning bryts i normalfallet när 24 V-systemet bryts.

Släckningsrutiner

Vid brand i batteriet

Vid tydlig brand i batteriet, använd stora mängder vatten för att kyla batteriet.

Vid övrig fordonsbrand, ej batteribrand

Vid fordonsbrand där batterilådan är intakt och inte brinner rekommenderas vanliga släckningsrutiner.

Batteriet ska skyddas och kylas ned med stora mängder vatten.

Om batterilådan skadats kraftigt måste stora mängder vatten användas för att kyla batteriet. Det är viktigt att sänka temperaturen på batteriet med enbart vatten för att förebygga brandrisk och bekämpa eventuell brand.

Gör fordonet spänningslöst

WARNING!

Använd ögonskydd och gummihandskar klassificerade för 1 000 V vid arbete där det finns risk för att komma i kontakt med klass B-spänning (650 V).

WARNING!

Undvik att klippa ledningsnätet för klass B-spänning (650 V) samtidigt som spänningen är på. Det finns risk för personskada.

Använd ögonskydd och gummihandskar klassificerade för 1 000 V.

WARNING!

Elmaskinen producerar alltid ström om förbränningsmotorn är i drift, eller om den av annan anledning kommer i rotation, även om hybridsystemet i övrigt är urkopplat.

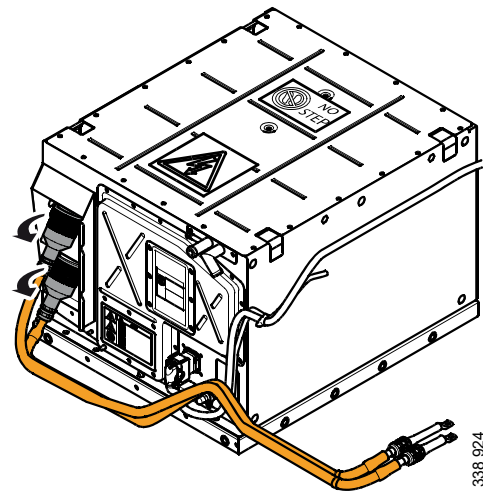
Om fordonet måste bogseras, lossa kardanaxeln för att säkerställa att elmotorn är bortkopplad.

1. Stäng av tändningen.
2. Bryt 24 V-systemet genom att lossa batteripolerna på 24 V-batterierna. 24 V-batteriet sitter under förarplatsen och är åtkomligt från utsidan av fordonet.

Detta leder normalt till att hybridbatteriet är frånkopplat och att start av förbränningsmotorn förhindras. Detta förhindrar i sin tur spänning från elmotorn.

För att vara säker på att det inte finns restspänning kvar i systemet, vänta 15 minuter.

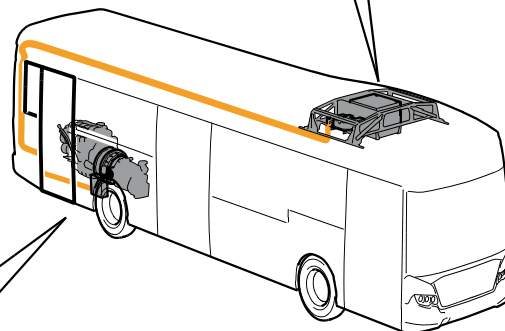
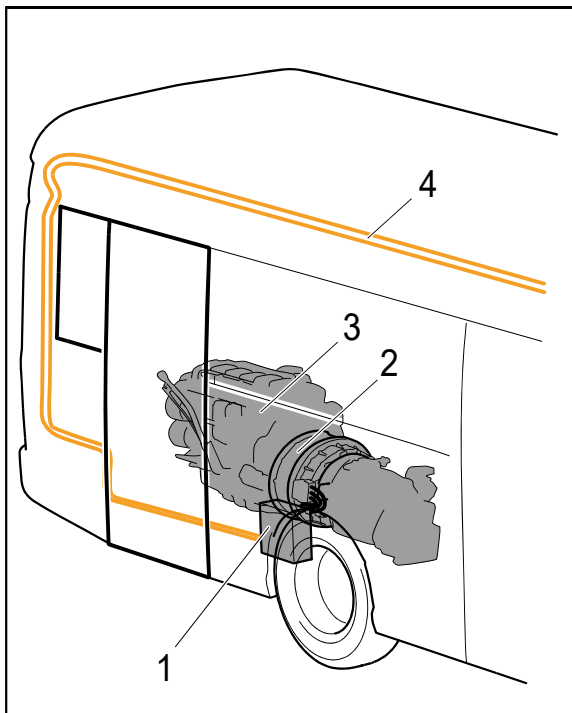
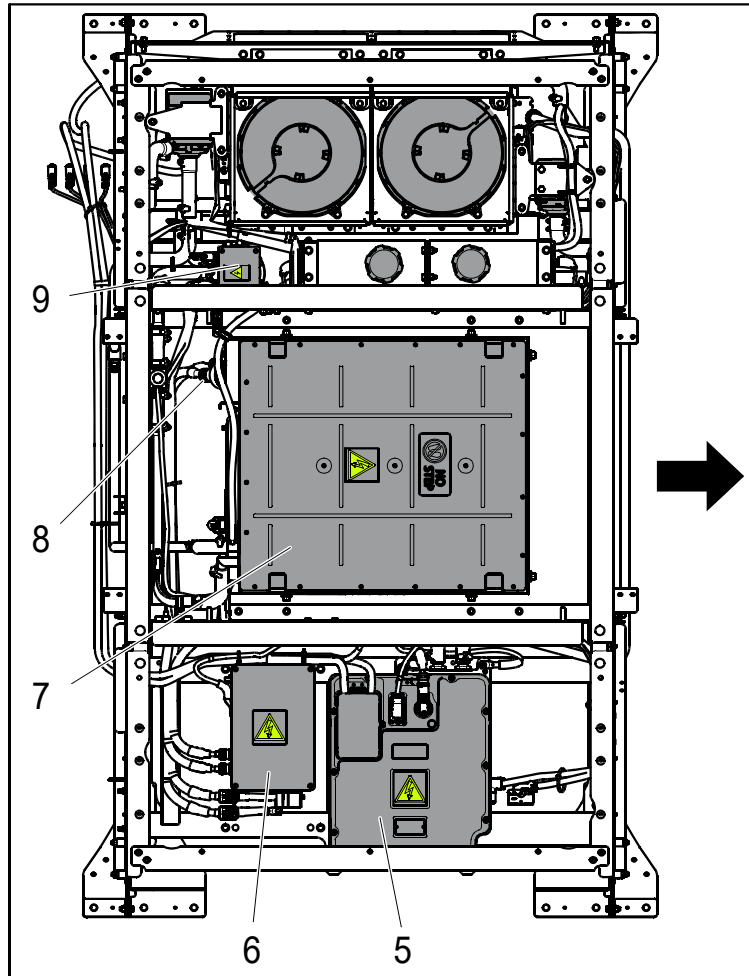
3. Om ledningsnätet för klass B-spänning måste klippas eller är skadat, och om 24 V-systemet inte är åtkomligt, lossa kontakterna på hybridbatteriet. Detta garanterar att hybridsystemet är frånkopplat.

Lossa kontakterna på hybridbatteriet.

Hybridsystemets komponenter

340 134

Hybridfordon buss

1. *Växelriktare, klass B-spänning (650 V)*
2. *Elmaskin, klass B-spänning (650 V)*
3. *Motor*
4. *Ledningsnät för klass B-spänning (650 V)*
5. *Likströmsomvandlare (DCC) (650 -24 V)*
6. *Elcentral för klass B-spänning (650 V)*
7. *Hybridbatteri, klass B-spänning (650 V)*
8. *Kontakter till hybridbatteriet, klass B-spänning (650 V)*
9. *Elektrisk värmare, klass B-spänning (650 V)*

Hybridsystemet

Hybridsystemet är en parallellhybrid och utgörs av en dieselmotor som sätts ihop med en elmaskin. Elmaskinen i sin tur sitter ihop med växellådan. Hybridsystemet förses med energi via ett hybridbatteri som är kopplat till elmaskinen via en växelriktare.

Växelriktaren förser elmaskinen med 3-fas växelström.

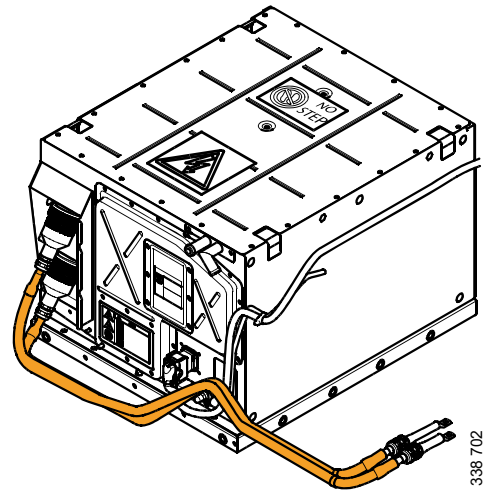
Växelriktaren kyls med ett vattenkylningssystem som också kyler likströmsomvandlaren. Likströmsomvandlaren förser 24 V-batteriet och fordonets elsystem med 24 V spänning som omvandlas från hybridbatteriets klass B-spänning (650 V).

Komponenter med klass B-spänning (650 V)

Hybridbatteri

Hybridbatteriet är ett litiumjonbatteri med klass B-spänning (650 V). Hybridbatteriet är kopplat till elmaskinen via växelriktaren och förser hybridsystemet med ström.

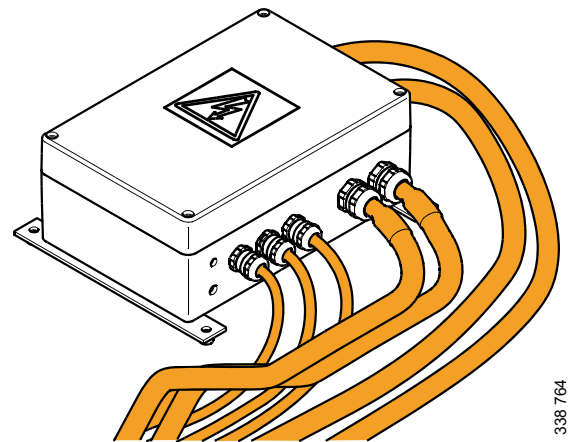
Hybridbatteriet sitter på taket.

Elcentral för klass B- spänning (650 V)

Elcentral för klass B-spänning (650 V) kopplar ihop hybridbatteriet, växelriktaren, värmaren och DCC-omvandlaren. Den sitter på taket.

Från elcentralen går 2 ledningar för klass B-spänning (650 V) längs med takets högra sida ner till växelriktaren. Växelriktaren sitter bakom höger bakhjul.

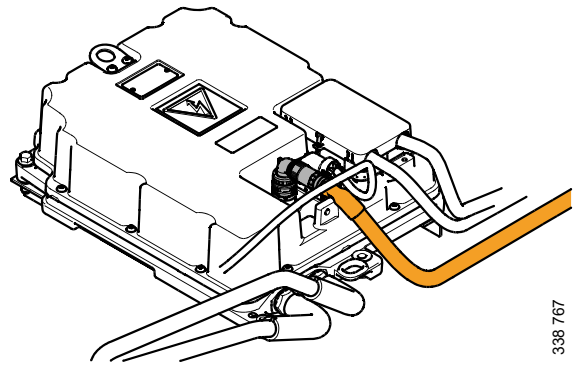

Likströmsomvandlare

Likströmsomvandlaren ersätter generatorn och omvandlar klass B-spänningen (650 V) till 24 V.

Likströmsomvandlaren sitter på taket.

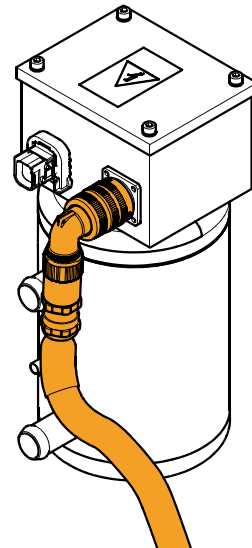

338 767

Elektrisk värmare

Den elektriska värmaren värmer hybridbatteriet om hybridbatteriets temperatur understiger 5 °C.

Värmaren drivs av 650 V och sitter på taket.

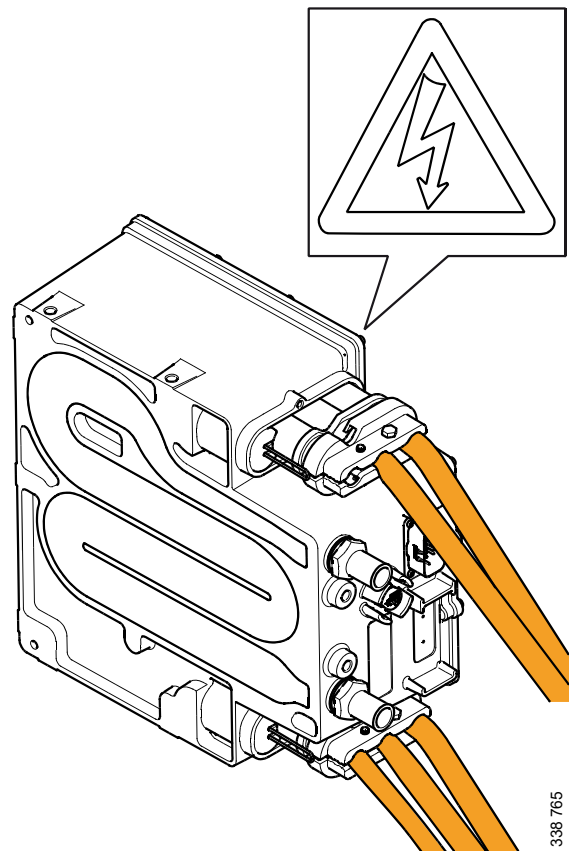
338 766

Växelriktare

Växelriktaren omvandlar hybridbatteriets 650 V DC till 3-fas 400 V AC för att driva elmaskinen och omvänt vid generatordrift.

Växelriktaren är placerad bakom höger bakhjul. Den är vätskekyld och ingår i en av de 2 kylkretsarna på taket.

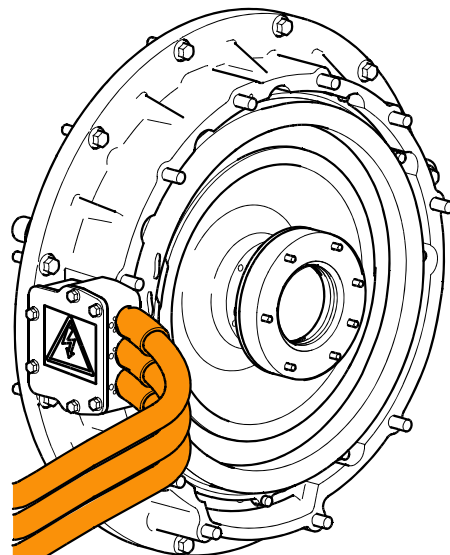
Växelriktaren är kopplad till elmaskinen med hjälp av 3 ledningar för klass B-spänning.

Elmaskin

Elmaskinen är elektromagnetisk och omvandlar elektrisk energi till mekanisk energi och omvänt.

Den sitter mellan växellådan och dieselmotorn och används för framdrivning och bromsning av fordonet.

Kemikalieinformation hybridbatteri

Kemikalierna i hybridbatteriet är under normala förhållanden inte farliga för omgivningen eftersom cellerna finns i ett slutet och förseglat utrymme med kontrollerad ventilation.

Innehållet i cellerna är normalt i fast form. Risken för kontakt uppstår endast vid yttre skada på en eller flera celler, för hög temperatur eller överbelastning i kombination med att batteriets försegling är skadat. Innehållet är lättantändligt och kan i kontakt med fukt vara frätande.

Skulle skada uppstå och batteriet börja avge ångor eller dimma är detta irriterande för slemhinnor, luftvägar, ögon och hud. Exponering kan också orsaka yrsel, illamående och huvudvärk.

Cellerna i batteriet klarar upp till 100 grader Celsius. Om temperaturen i cellerna är mer än 100 grader Celsius börjar elektrolyten snabbt övergå i gasform. Detta i sin tur ökar trycket inne i, vilket medför att övertrycksventiler i batteriet brister och att brandfarlig gas frigörs via batteripackets ventileringskanal.

Normalt frigörs gas från hybridbatteriet via övertrycksventiler.

Hybridfordon lastbil

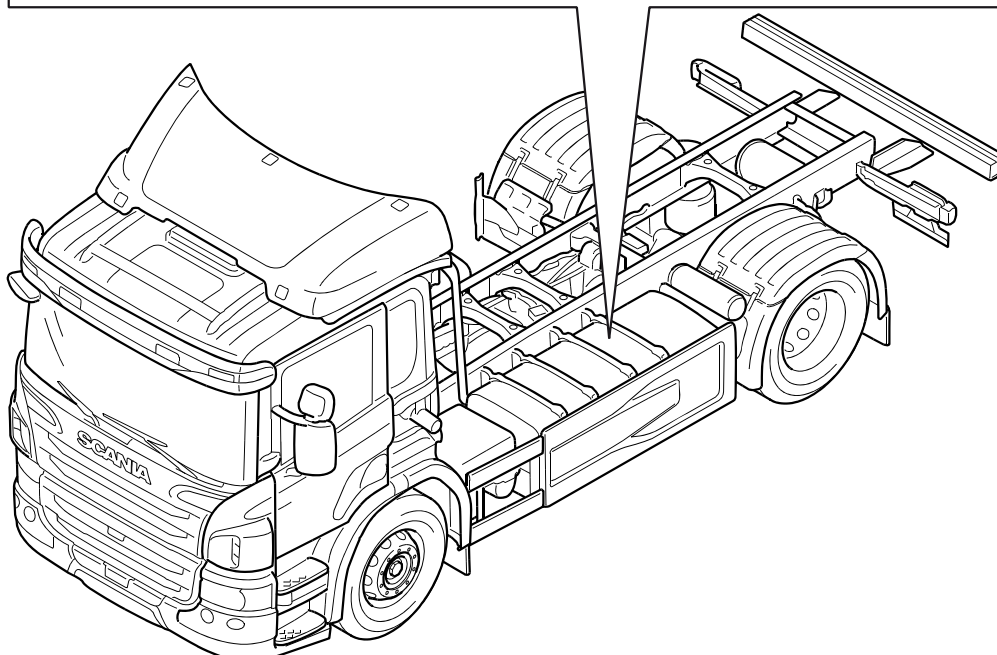
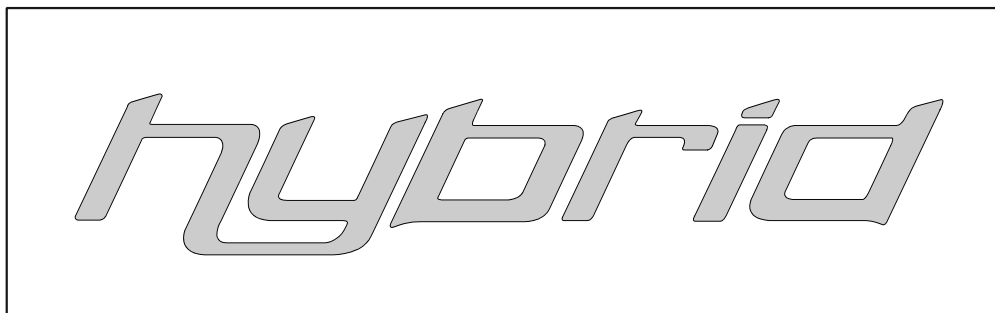

VARNING!

Använd skyddsglasögon och gummihandskar klassificerade för 1 000 V vid arbete där det finns risk för att komma i kontakt med klass B-spänning.

Hybridsystemet drivs med klass B-spänning (650 V), se definition nedan.

Klass A-spänning	Klass B-spänning
0 V – 60 V DC	60 V – 1 500 V DC
0 V – 30 V AC	30 V – 1 000 V AC

358 508

Inbyggda säkerhetsanordningar

Hybridsystemet har följande inbyggda säkerhetsanordningar:

- Hybridsystemets ledningsnät för klass B-spänning (650 V) är orange. Ledningsnätet för klass B-spänning (650 V) är isolerat från chassits jord. Detta innebär att det krävs kontakt med båda ledarna för att det ska finnas risk för personskada.
- De komponenter i hybridsystemet där det finns risk för elfara är försedda med varningsskyltar som varnar för klass B-spänning (650 V).
- Hybridsystemet kontrollerar batteriets temperatur, spänning, strömstyrka och elektriska isoleringsnivå. Hybridsystemet kopplar ifrån batteriet och gör ledningsnätet spänningslöst om resultatet avviker.
- Hybridsystemets spänning bryts i normalfallet när 24 V-systemet bryts.

Släckningsrutiner

Vid brand i batteriet

Vid tydlig brand i batteriet, använd stora mängder vatten för att kyla batteriet.

Vid övrig fordonsbrand, ej batteribrand

Vid fordonsbrand där batterilådan är intakt och inte brinner rekommenderas vanliga släckningsrutiner.

Batteriet ska skyddas och kylas ned med stora mängder vatten.

Om batterilådan skadats kraftigt måste stora mängder vatten användas för att kyla batteriet. Det är viktigt att sänka temperaturen på batteriet med enbart vatten för att förebygga brandrisk och bekämpa eventuell brand.

Gör fordonet spänningslöst

VARNING!

Använd skyddsglasögon och gummihandskar klassificerade för 1 000 V vid arbete där det finns risk för att komma i kontakt med klass B-spänning (650 V).

VARNING!

Undvik att klippa ledningsnätet för klass B-spänning (650 V) samtidigt som spänningen är på. Det finns risk för personskada.

Använd skyddsglasögon och gummihandskar klassificerade för 1 000 V.

VARNING!

Elmaskinen producerar alltid ström om förbränningsmotorn är i drift, eller om den av annan anledning kommer i rotation, även om hybridsystemet i övrigt är urkopplat.

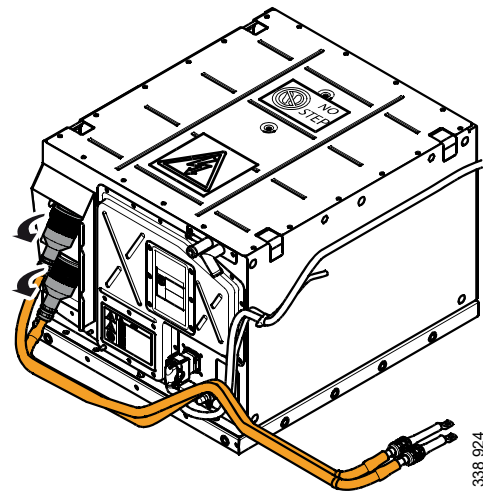
Om fordonet måste bogseras, lossa kardanaxeln för att säkerställa att elmotorn är bortkopplad.

1. Stäng av tändningen.
2. Bryt 24 V-systemet genom att lossa batteripolerna på 24 V-batterierna. 24 V-batteriet sitter på batterihyllan bakom hytten på vänster sida.

Detta leder normalt till att hybridbatteriet är frånkopplat och att start av förbränningsmotorn förhindras. Detta förhindrar i sin tur spänning från elmotorn.

För att vara säker på att det inte finns restspänning kvar i systemet, vänta 15 minuter.

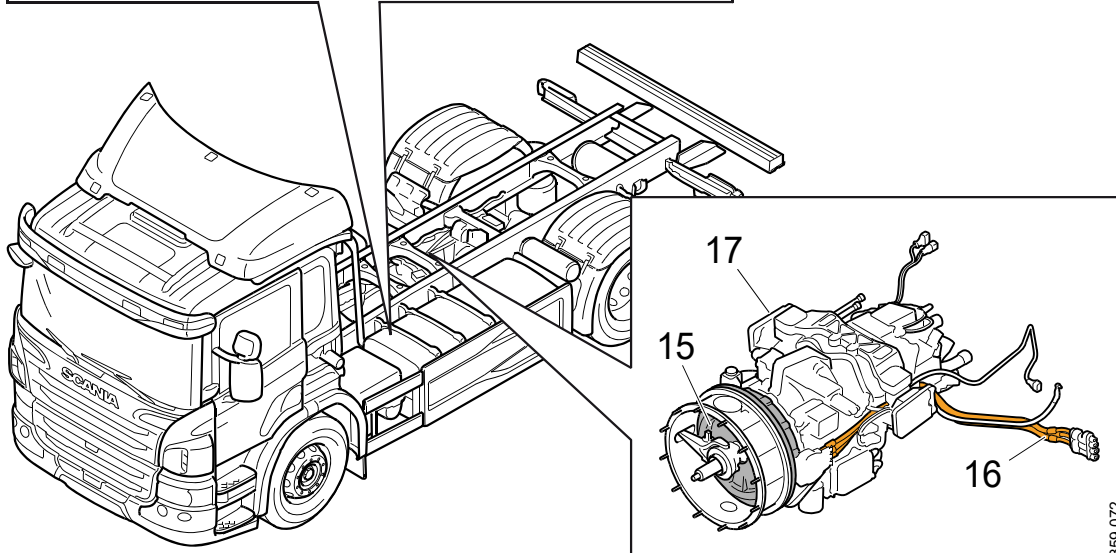
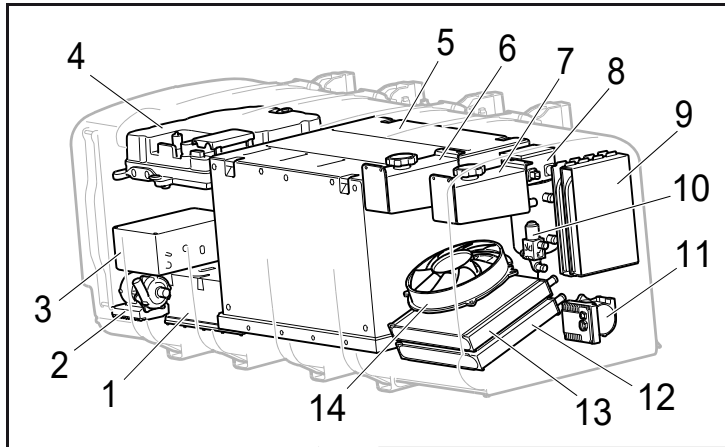
3. Om ledningsnätet för klass B-spänning måste klippas eller är skadat, och om 24 V-systemet inte är åtkomligt, lossa kontaktorna på hybridbatteriet. Detta garanterar att hybridsystemet är frånkopplat.

Lossa kontaktorna på hybridbatteriet.

Hybridsystemets komponenter

359 072

Hybridfordon lastbil

1. *Växelriktare, MGU (E82)*
2. *Kylvätskepump (M41) till kylvätskekrets för MGU och DCC*
3. *Elcentral för klass B-spänning (P7)*
4. *Likströmsomvandlare, DCC (E84)*
5. *Hybridbatteri*
6. *Expansionstank till kylvätskekrets för hybridbatteri*
7. *Expansionstank till kylvätskekrets för MGU och DCC*
8. *Värmare (H32)*
9. *Styrenhet BMU (E81)*
10. *Magnetventil (V194)*
11. *Kylvätskepump (M38) till kylvätskekrets för hybridbatteri*
12. *Kylare till kylvätskekrets för MGU och DCC*
13. *Kylare till kylvätskekrets för hybridbatteri*
14. *Fläkt (M39)*
15. *Elmaskin (M33)*
16. *Ledningsnät för klass B-spänning (VCB)*
17. *Växellåda, E-GRS895*

Hybridsystemet

Hybridsystemet är en parallellhybrid och utgörs av en dieselmotor som sätts ihop med en elmaskin. Elmaskinen i sin tur sitter ihop med växellådan. Hybridsystemet förses med energi via ett hybridbatteri som är kopplat till elmaskinen via en växelriktare.

Växelriktaren förser elmaskinen med 3-fas växelström.

Växelriktaren kyls med ett vattenkylningssystem som också kyler likströmsomvandlaren. Likströmsomvandlaren förser 24 V-batteriet och fordonets elsystem med 24 V spänning som omvandlas från hybridbatteriets klass B-spänning (650 V).

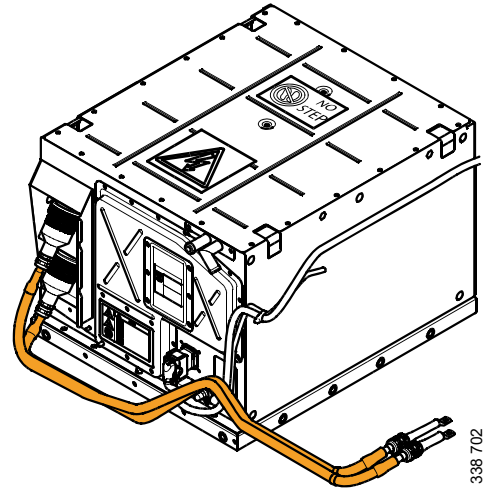

Komponenter med klass B-spänning (650 V)

Hybridbatteri

Hybridbatteriet är ett litiumjonbatteri med klass B-spänning (650 V). Hybridbatteriet är kopplat till elmaskinen via växelriktaren och förser hybridsystemet med ström.

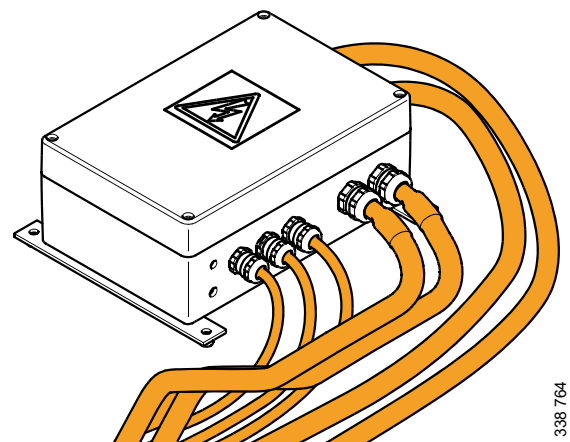
Hybridbatteriet sitter i hybridkraftenheten som är placerad bakom batterihyllan på ramens vänstra sida.

Elcentral för klass B- spänning (650 V)

Elcentral för klass B-spänning (650 V) kopplar ihop hybridbatteriet, växelriktaren, värmaren och DCC-omvandlaren.

Växelriktaren sitter i hybridkraftenheten som är placerad bakom batterihyllan på ramens vänstra sida.

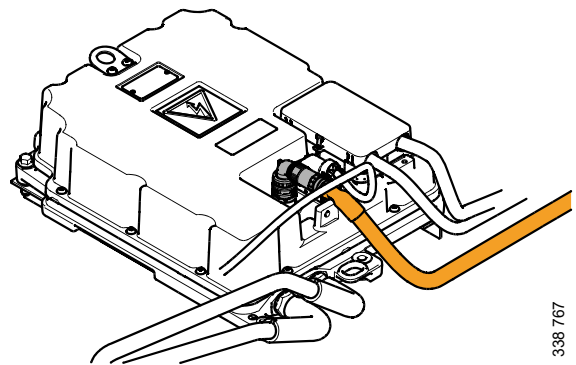

Likströmsomvandlare

Likströmsomvandlaren ersätter generatoren och omvandlar klass B-spänningen (650 V) till 24 V.

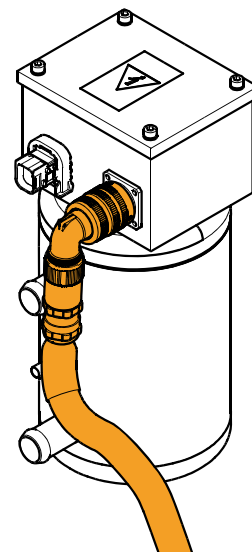
Likströmsomvandlaren sitter i hybridkraftenheten som är placerad bakom batterihyllan på ramens vänstra sida.

Elektrisk värmare

Den elektriska värmaren värmer hybridbatteriet om hybridbatteriets temperatur understiger 5 °C.

Värmaren drivs av 650 V och sitter i hybridkraftenheten som är placerad bakom batterihyllan på ramens vänstra sida.

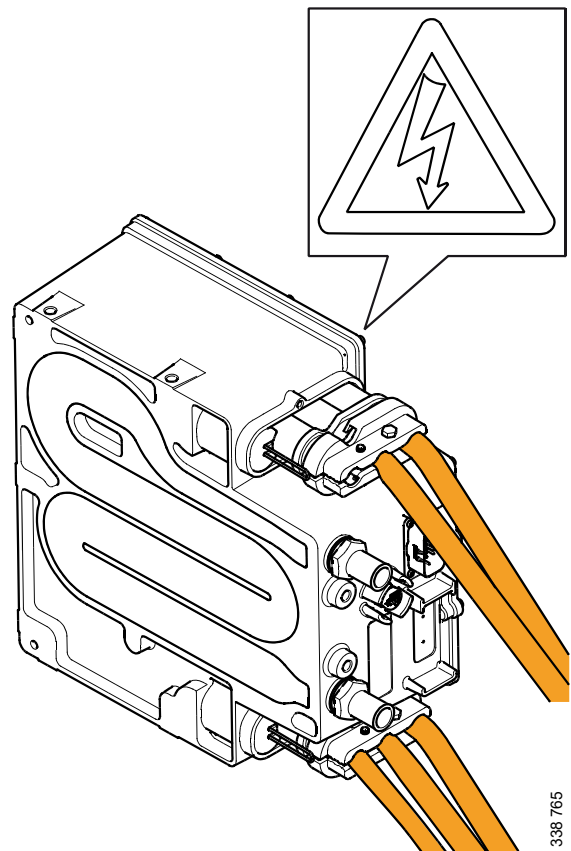

Växelriktare

Växelriktaren omvandlar hybridbatteriets 650 V DC till 3-fas 400 V AC för att driva elmaskinen och omvänt vid generatordrift.

Växelriktaren sitter i hybridkraftenheten som är placerad bakom batterihyllan på ramens vänstra sida. Den är vätskekyld och ingår i en av de 2 kylkretsarna i hybridkraftenheten.

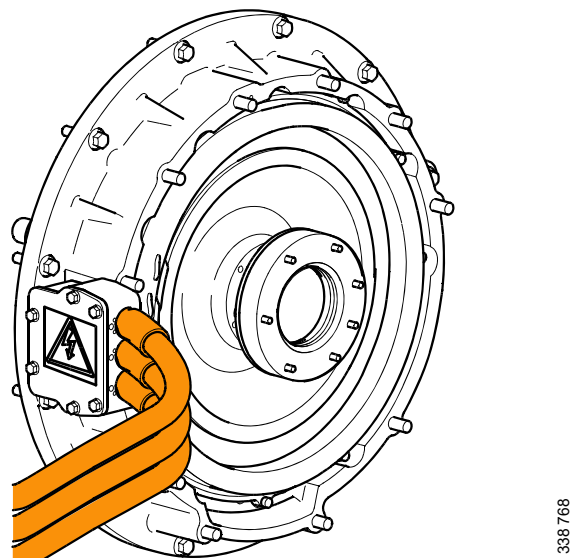
Växelriktaren är kopplad till elmaskinen med hjälp av 3 ledningar för klass B-spänning.

Elmaskin

Elmaskinen är elektromagnetisk och omvandlar elektrisk energi till mekanisk energi och omvänt.

Den sitter mellan växellådan och dieselmotorn och används för framdrivning och bromsning av fordonet.

Kemikalieinformation hybridbatteri

Kemikalierna i hybridbatteriet är under normala förhållanden inte farliga för omgivningen eftersom cellerna finns i ett slutet och förseglat utrymme med kontrollerad ventilation.

Innehållet i cellerna är normalt i fast form. Risken för kontakt uppstår endast vid yttre skada på en eller flera celler, för hög temperatur eller överbelastning i kombination med att batteriets försegling är skadat. Innehållet är lättantändligt och kan i kontakt med fukt vara frätande.

Skulle skada uppstå och batteriet börja avge ångor eller dimma är detta irriterande för slemhinnor, luftvägar, ögon och hud. Exponering kan också orsaka yrsel, illamående och huvudvärk.

Cellerna i batteriet klarar upp till 100 grader Celsius. Om temperaturen i cellerna är mer än 100 grader Celsius börjar elektrolyten snabbt övergå i gasform. Detta i sin tur ökar trycket inne i, vilket medför att övertrycksventiler i batteriet brister och att brandfarlig gas frigörs via batteripackets ventileringskanal.

Normalt frigörs gas från hybridbatteriet via övertrycksventiler.